ANUL I — No. 2 15 MAI 1925

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Revistă națională de știință și chestiuni sociale

O îndrumare mântuitoare a S. S. Patriarhul Miron Christea

Intr'un număr festiv al ziarului „Universul" din 13 Aprilie 1925, conducerea acestui organ de publicitate, care se mândrește de 43 de ani, cu o viață dreaptă și independentă, a adunat la un loc impresii, cugetări și îndrumări din partea personalităților marcante contimporane, exprimate cu ocazia inaugurării marei mașini rotative.

Este o frumoasă colecție de gândiri, în care se oglindește judecata unei generații de fruntași politici și spirituali despre activitatea de aproape o jumătate de veac a unui factor de educație al opiniei publice românești. Fie-care și-a spus cuvântul în felul său, întrunind mai multe sau puține glasuri de aprobare ale cititorilor. Dar nici unul nu s'a ridicat la înălțimea punctului de vedere și la gradul de curajoasă sinceritate ca Sanctitatea Sa Patriarhul Miron Christea, în sfatul ce dă cu acest prilej oricărui ziar, ce pretinde a scrie cu suflet românesc. Fie care român, și mai ales orice gazetar de baștină trebue să se inspire din cuvintele mai jos reproduse ale S. S. rostite din adâncul inalterabil al intereselor noastre curat naționale. Luați aminte dlor politiciani, cinstiți gazetari români, născuți iar nu făcuți, și voi toți din întreaga obște românească, luați aminte cum trebue să fie presa pe care aveți să o susțineți cu sufletul și cu banul vostru:

*„In țara noastră și în starea de „azi a culturii noastre generale, „avem mare trebuință de ziare, „care să îndrumeze pe numeroșii „lor cititori spre formarea unei „***opinii publice,** *capabilă a con- „tribui la resolvarea norocoasă a „problemelor obștești, — spre bi- „nele țării. Cu plăcere constat că „Universul" stă tare pe două te- „melii probate de pe cari mun- „cește cu abilitate pentru îndru- „marea opiniei publice. Aceste „temelii sunt: una* **creștină** *și alta „***națională.** *Cu prilejul punerii în „lucru a marei „rotative", doresc „ca toate neînsuflețitele mașinării „ale „Universului" să fie complec- „tate și în viitor de duhul senti- „mentelor creștine și național-ro- „mâne ale redactorilor și colabo- „ratorilor lui. Serviciul făcut pe „această cale țării și neamului va „fi mare și vrednic de recunoștința „tuturor".*

Inalta îndrumare radiind numai lumină este cu atât mai prețioasă, cu cât astăzi i-se simte necesitatea mai mult ca ori-când. In presa scrisă românește din țara întregită se trădează pe de oparte spiritul strein, internațional și dușmănos față de străduințele noastre de consolidare; pe de altă parte se ascunde lipsa de caracter a oamenilor post-belici, cari nu au curajul să smulgă masca acelora cari conduc majoritatea gazetelor din inspirație, din interese și din fonduri streine.

Așa se face, că asistăm la faptul caracteristic, pentru starea politică și morală a societății românești, că o „anumită presă" își însușește pretenția de a face educația opiniei publice românești, servindu-i drept călăuză spre comunism și spre trădare de țară; iar puținele gazete cu suflet autohton nu au curajul, în propria noastră țară, să denunțe marelui public sus și tare, fără înconjur și fără diplomație, că „anumita presă" este scrisă de jidani, puși în serviciul acelei politici de lungă vreme plănuită, de a ne distruge ceiace am închegat cu atât amar de străduințe, spre a înălța pe ruine puterea lor politică în Chanaanul dintre Nistru și Tisa.

Acesta-i adevărul. Iată pentru-ce S. S. Patriarhul Miron Christea care cunoaște situația, a simțit nevoia să scrie, la o ocazie festivă, că ne trebue o presă care să fie pătrunsă de duhul creștin și de simțul național.

REVISTA

Jidanii în armată

Lecția atât de aspră a răsboiului mondial, cu enorma lui risipă de sânge și bunuri, se dovedește tot mai mult că nu a cumințit lumea în deajuns, cum sperau ideologii în începutul fericit al unei păci eterne. A rămas la învinși atâta voință de reînviere a trecutului, se desvălue atâtea interese de tulburarea păcii din partea regimului bolșevic, din imediata noastră vecinătate, încât pentru a păstra roadele victoriei nu numai în această parte a Europei dar și în Apus, se cere mai mult ca ori-când făurirea unui instrument puternic, capabil să impună respectul actualei configurațiuni politice, se cere întărirea forței armate la învingători.

Nici odată nu s'a simțit mai temeinic cuprinsul adevărului, verificat de veacuri: *si vis pacem, para bellum.*

Așa în cât, cea dintâi grijă a oricărui guvern român trebue să se îndrepte către apărarea noastră națională. Spre a ne spori la maximum forțele noastre militare, nu ajung numai mijloacele tehnice de luptă din cele mai moderne, cum este aviația care preocupă într'o largă măsură conducerea armatei române; se mai cere încă o condiție esențială: *calitatea sufletească a materialului omenesc* chemat să umple cadrele oștirii, ce trebue fără zăbavă înzestrată cu cele mai perfecționate instrumente. Acest material omenesc cuprinde în România întregită un element, care în timpul răsboiului de întregire a neamului, s'a dovedit nu numai ca o *nulitate* în ce privește valoarea lui combativă, dar și ca un ferment de subminare a disciplinei și a moralului soldaților, când acel element nu a putut să dezerteze, ca trădător când a putut să fugă la inamic, și ca asupritor tiranic al prizonierilor români când s'a găsit alături de ei în taberele de prizonieri

la foştii noştri duşmani austro-ungari sau germani.

Acest element periculos din sânul armatei noastre a fost şi este într'o crescândă măsură: **Jidanul,** oricare i-ar fi gradul în ierarchia militară.

Dl Ministru de răsboiu nu poate să necunoască rolul, pe care l'au jucat evreii în campania noastră de la 1916—18; nu poate nesocoti nici învăţămintele, ce trebue să tragem din purtarea lor dacă se gândeşte serios la pregătirea armatei române pentru orice eventualitate; nu poate ignora nici tactica ce urmează jidanii în România-Mare cu privire la modul cum caută a pătrunde în structura organizaţiei noastre militare.

Toată lumea ştie, că bacalaureaţii cu termen redus, de origină semită, se îmbulzesc la şcolile de administraţie având o majoritate covârşitoare faţă de români în acest serviciu pentru ca în caz de răsboiu să stea departe de front şi să aibă tot de o dată în mână mijloacele de subsistenţă ale părţii combatante; rămânând ca la momentul oportun proviziile să nu sosească la timp pe linia de luptă, vagoane să lipsească spre a se face transporturile necesare, trenurile de aprovizionare să deraieze ca prin minune, etc.

Intreb pe dl Ministru, dacă nu intră în consideraţiile de apărare naţională, *chestiunea:* mai pot fi toleraţi jidani de orice grad în serviciul de aprovizionare al armatei?

O altă tactică ce se observă în ultimul timp la tinerii semiţi cu termen de un an, supuşi serviciului militar, este aceia de a-şi face stagiul în arma artileriei. Aici se îngrămădesc tot mai mulţi punând foarte uşor bacalaureaţiii români în minoritate, pentrucă fiind bogaţi pot plăti taxa de 10.000 lei pentru cal şi celelalte cheltueli, pe care Românul, sărac în ţara lui de baştină, nu le poate suporta.

Consecinţa fatală va fi acea, că peste câţiva ani vom avea ofiţeri în rezervă la artilerie mai mulţi jidani de cât români. Pentru noi pericolul va fi cu atât mai mare, cu cât artileria joacă un rol precumpănitor în technica răsboiului modern; pentru jidani folosul va fi dublu: stau mai departe de linia ucigătoare a focului la care este expusă infanteria; şi dispun de o armă hotărâtoare, al cărui tir îl pot regula şi îndrepta aşa cum îi povăţuesc sentimentele lor intime în momente decisive, când soarta ţării e în joc.

Cari pot fi acele sentimente la jidani, în momente de grea cumpănă pentru viaţa poporului de baştină, ni le desvălue fără putinţă de replică purtarea ce au avut soldaţii şi gradaţii evrei în răsboiul nostru de întregire a neamului. Le reamintim conducătorilor armatei noastre aşa cum se oglindesc, nu din impresii personale sau svonuri necontrolate, ci *din rapoartele oficiale ale statelor majore de la divizii şi din ordinele comandanţilor de unităţi.*

Cităm următoarea încheiere a statului major a diviziei VI, privitoare la dezertori:

„Cel mai mare procent de dezertori la inamic îl dă regimentul 10 Putna, cu 21, 18% evrei faţă de de 0,57% români, ceia ce vine pentru un dezertor român, 37 dezertori evrei la inamic; după aceasta vine regimentul 24 Tecuci, cu acelaş procent, apoi reg, 12 Cantemir cu 3.11% dezertori evrei faţă de 0.23 dezertori români, sau pentru un dezertor român la inamic 16 dezertori evrei, şi în fine reg. 11 Siret, cu o proporţie mai mică.

Socotit pe arme infanteria care a fost în strâns contact cu inamicul, stă în frunte cu 5,62% dezertori evrei, faţă de 0.23% dezertori români, sau pentru un dezertor român la inamic, 23 dezertori ovrei; apoi vine cavaleria şi artileria cu nici un dezertor român, dar cu procente ridicate de 3,61% şi 2,32% dezertori evrei la inamic.

In general, au dezertat la inamic, faţă de 0,18% români, 4,72% evrei sau pentru un dezertor român, 26 de dezertori evrei la inamic.

Cifrele vorbesc singure: sentimentele luptătorilor evrei au fost pentru inamic, nu pentru noi; în astfel de împrejurări, este de admis că numai aceia dintre evrei nu au dezertat la inamic, cari nu au avut posibilitatea s'o facă.

Divizia se ştie a fost informată la timp de conduita acestor soldaţi, a ordonat cercetări şi a luat măsuri restrictive, îndepărtând pe evrei dela misiunile grele şi de încredere, ce-i aducea în contact cu inamicul (vezi anexat ordinele No. 3011 din 4 Iunie 1917 şi No. 5946 din 8 Oct. acelaş an).

Fără aceste măsuri şi chiar cu ele, dacă li s'ar fi prezentat ocazia, toţi soldaţii evrei ar fi dezertat la inamic.

Adunând cifrele dezertorilor în interiorul ţărei, Statul-major al diviziei 6-a, ajunge la următoarele concluzii:

Tabela No. 7 ne arată proporţia în care jidanii au fugit dela datorie în interiorul ţărei.

Şi aci tot evreii ţin recordul; au dezertat oridecâteori au putut şi dela mai toate formaţiunile diviziei...

Faţă cu dezertorii români, proporţia dezertorilor evrei se prezintă astfel: în fruntea unităţilor stă regimentul 24 Tecuci cu 27 evrei, la un dezertor român, în interiorul ţărei, apoi reg. 16 obuziere cu 12 dezertori evrei la 1 dezertor român, cavaleria cu 8 dezertori evrei la un dezertor român, şi în fine celelalte formaţiuni cu 6, 4, 3, etc., dezertori evrei la un dezertor român.

Comparând procentul dezertorilor la inamic cu acela al dezertorilor în interiorul ţărei, vedem că în amândouă cazurile evreii dau procentul cel mai mare, dar crima întrece orice margine, atunci când comparăm numărul dezertorilor evrei cu al dezertorilor români: la un dezertor român la inamiç se prezintă 26 dezertori evrei la inamic, la un dezertor român în interiorul ţărei, se prezintă patru dezertori evrei în interior, adică au dezertat la inamic de aproape şapte ori mai mulţi evrei decât au dezertat în ţară.

Răul exemplu ce au dat aceşti oşteni camarazilor lor români, este evident şi confirmă pe deplin constatarea ce s'a făcut în acest război, în alte armate, că evreii au pe câmpul de luptă rolul elementului disolvant în mijlocul trupelor.

Se poate susţinea, fără teamă de desminţire, că mulţi soldaţi evrei au îndemnat pe camarazii lor români să plece dela datorie, fie în interiorul ţărei, fie mai ales, la inamic, şi pe unii au reuşit, chiar să-i convingă...

Locot. medic Hugo Zeigler, din reg. Siret No. 15, în luptele dela Oituz 1917, scoţând la un moment un mare steag alb, pe care-l avea se vede preparat mai dinainte, a insistat persuasiv pe lângă cei dimprejur, că nu mai e nimic altceva de făcut decât să se predea şi s'a predat cu oamenii lui: el e condamnat la moarte... De altfel mai cu seamă în înferbânţeala luptei, a fost câmp larg pentru activitatea rodnică a camaradului evreu cu rol de disolvant".

Mai jos reproducem ordinul Ma-

relui Cartier General No. 429/916 privitor la măsurile socotite necesare spre a împiedica pe jidani să treacă la inamic. Fenomenul de trădare luase un caracter general, de vreme ce conducerea supremă a armatei s'a ocupat în mod special de purtarea *specific* jidovească. Iată textul ordinului:

„Fiind informați că soldații evrei și bulgari întrebuințați izolați, se predau prizonieri de îndată ce vin în contact cu inamicul, am onoare a vă ruga să binevoiți a lua măsuri ca să nu fie întrebuințați în servicii izolate, ci să fie ținuți încadrați".

Din înalt ordin: p. Șeful de Stat-Major General
General (ss) *Iliescu*
p. conformitate
(ss) *Căpitan Stănescu Ioan*

Mai jos aducem la cunoștința marelui public ordinul de zi al generalului Arghirescu care îi țintuește pe veci la stâlpul infamiei, pe aceia cari astă-zi se bucură, cu impertinență, ingratitudine și dușmănie de toate foloasele cetățeniei române.

„Incă dela începutul războiului am avut ocazia să constat că soldații români de religie mozaică se predau sau dezertează la inamic.

Mărturia incontestabilă a acestor fapte rușinoase, o face acum statistica proceselor judecate la Curtea Marțială a diviziei, dela intrarea în campanie și până azi.

Din totalul de 107 dezertori la inamic dovedite, 50 de cazuri sunt ale soldaților evrei, raportat la numărul luptătorilor evrei, revine peste 15 la sută dezertori la inamic, în timp ce dezertările de aceeași categorie ale Românilor, în raport cu numărul luptătorilor români, nu atinge nici 5 la sută. La un dezertor român revine deci 30 de dezertori evrei.

Proporția este mai mult decât îngrijitoare: ea desvăluește mentalitatea și sentimentele antipatriotice ale acelor cari s'au hrănit pe pământul țărei noastre, pentru ca la momentul de grea cumpănă s'o părăsească.

Această purtare lașă a soldaților de rit mozaic, cari își calcă fără scrupul, jurământul de credință și datoriile de cinste și omenie față de steagul țărei, ne îndreptățește să admitem, că și acei rămași în rândurile noastre vor dezerta, când li se va prezenta ocazia și că, dacă nu au dezertat până în prezent este că nu au avut ocazia s'o facă.

Pentru a preîntâmpina răul, ce decurge pentru noi din informațiunile ce acești dezertori conștienți procură inamicului, și pentru a înlătura exemplul imoral, ce ei dau celorlalți luptători;

Ordon ca Comandanții tuturor unităților să ia măsurile cele mai potrivite cu situația in care se află unitatea fiecăruia, pentru a nu se mai oferi de aici înainte, în în nici un chip soldaților evrei, ocazia de a dezerta la inamic.

Ei nu vor mai fi întrebuințați în patrulă, în posturile de santinelă, observatori, agenți de legătură, semnalizatori etc. Vor fi supravegheați cu ultima rigoare și puși la lucru înapoia frontului, în condițiuni cari prin ele însile să compenseze îndepărtarea dela posturile periculoase.

Fac răspunzători pe toți comandanții de unități, de dezerțiunile viitoare ale evreilor, cari nu vor putea reuși, decât numai datorită nerespectărei acestui ordin".

Comandantul Diviziei 6-a
General (ss) *Arghirescu*"

In ce privește purtarea jidanilor, căzuți prizonieri alături de români, în taberile de prizonieri, reproducem memoriul următor semnat de 56 grade inferioare:

„Să trăiți d-le General

Noi foști prizonieri români din Ostffy Aszonyfa (Ungaria) reîntorși prin punctul Burdujeni în mult datorita țară, voim ca în cele ce vor urma să vă arătăm domniilor voastre și prin d-v. să știe întreaga suflare românească, cauzele distrugerei generației din prezent; Vă vom arăta că intenționat și metodic am fost distruși fizicește și moralmente . . .

Spunem și vom striga în gura mare ca să audă tot ce-i român să tresară pământul pe care au trăit aceste canalii, că numai jidanii, jidanii și iarăși jidanii ne-au mâncat.

Ei erau puși în serviciile cele mai importante ale lagărului... și pe dată ce vroiam să reclamăm eram alungați cu ciomegile de jidani în timp ce dușmanii noștri făceau haz...

Ei au fost aceia cărora li s'a încredințat primirea alimentelor și cari au furat aceste puține alimente, cu care abia puteam să ne ținem viața...

Câți din plutonieri n'au fost pălmuiți și înjurați de cei mai ordinari jidani, cine nu-și amintește de Herșcovici Solomon—Buzău, și prin el toată jidovimea.

Jidanii tălmaci, trimiși cu echipe cu mii de oameni la lucru... îi băteau să muncească mai repede, îi lăsau mai bine să moară sub ochii lor însângerați de ură, decât să-i bage în spitale, tălmăcind doctorilor maghiari, că așa-i românul hoț, se preface.

Toate aceste barbarii de pe urma cărora zac ai noștri în Ostfyasszonyfa aproape 7000, afară de Pressburg, munții Tirolului și Albania, cimitirele românismului, le-au făcut fără nici o mustrare de conștiință.

Faptele lor le putem proba ori când cu date și martori exacți și nici o ură, sau profit personal nu ne îndeamnă a-i divulga de cât numai să se facă odată lumină, că aceștia sunt adevărații dușmani ai neamului românesc, voind să fie pedepsiți după greutatea crimelor făcute, voind ca noi, care am fost martori oculari la tot ce s'a petrecut, să spunem văduvelor că soții lor zac în pusta ungară, orfanilor să le arătăm pe adevărații asasini ale iubiților părinți, ca pe viitor să nu fie și ei asasinați, să spunem rudelor și prietenilor și implicit țărei, că ori ce așteptare este zadarnică...

Vrem să spunem întregului românism, că dacă nimenea n'a vărsat o lacrimă pentru ei, cari au murit ca niște câni, și dacă ale lor lacrămi acum sunt prea târzii, atunci ca un ultim omagiu pentru chinuitoarea moarte ce au suferit, să cerră pedepsirea acestor nelegiuiți.

Credem, d-le General că se va da curs acestei drepte cereri, pe care o vom susținea cu prețul vieței noastre — cel puțin suntem pe scumpul nostru pământ, unde de vom muri nu ne va părea rău, o vom susținea până la infinit.

Primiți, dle General, asigurarea deosebitului respect și dragoste, dela acei ce totdeauna au fost supuși, plecați și ascultători.

(ss) Plutonieri majori: Vlădescu Dumitru, Ploșcaru Ioan, Trifan Vladan, Mulănescu Const., din reg 17 inf. T. Severin; Plutonieri majori: Catană Grigore, Iordăchiță Florea, din reg. I Grăniceri, plutonier major Bivolaru Const., din reg. 57 inf., plutonier

major Pătruţ Gh. din bat. 1 pionieri etc.

Din aceste memorii ale prizonierilor noştri întorşi din captivitate s'a întocmit un rezumat, sub titlul „Observaţiuni Generale", cu cu următoarele amănunte;

1 Jidanii purtau toţi galoane de sergent şi plutonieri, fără a fi, numai cu scopul de a putea maltrata.

2. Băteau pe toţi soldaţii în general, iar pe cei bolnavi greu, după ce-i băteau, le luau pâinea spunându-le că doctorul le-a interzis să mănânce. Ai noştri necunoscând limba străinilor, credeau. Apoi această pâine o vindeau cu 8 şi 10 coroane.

3. S'au vârât în toate serviciile de cancelarie, ca şi la noi, formând şi o societate cu scopul de a lupta contra ori cărui român, care ar putea prin acţiunea lui să le opună vre-o piedică.

4. Serviciile cele mai uşoare, le dedeau la jidanii lor, iar pe români îi puneau la cele mai grele corvezi, bătându-i în mod barbar, dacă nu puteau suporta povara lor.

5. Făceau propagandă în contra ţărei noastre şi strigau că acum a sosit D-zeul lor.

6. Dacă ai noştri se îmbolnăveau, ei râdeau şi se bucurau, iar nemţilor le spuneau să nu ne creadă, că aşa-i românul, hoţ şi leneş şi se face bolnav.

7. Când ai noştri mureau, erau desbrăcaţi şi jefuiţi de ei.

8. Iarna îi scoteau afară în ger, desculţi, la corvezi. In aceste condiţii mureau câte 40—60 zilnic.

9. Vindeau alimentele şi hainele sosite dela Berna, din care cauză ai noştri mureau literalmente de foame şi frig. Ţineau câte 4—5 zile pe români nemâncaţi, sub pretext că au alimente dela Berna, şi au ce mânca, aşa fel că un prizonier ce era pedepsit de ei mereu cu postul a fost nevoit să fure (Lamsdorf) rinichii unui cadavru, pentru a-şi potoli foamea.

10. Sfătuiau pe ai noştrii să facă revoltă contra boierilor la venirea în ţară.

Au făcut astfel de fapte: Spiegler şi Avram Iancu, din reg. 15 inf., Pincu Leon din Galaţi, Grosman Leibu din reg. 53 inf., Hascal Roşu din reg. 15 inf., Lupu Moise din reg. 77 inf., Iuster, Spiegler, Leibovici Carol, Moritzsohn, Klinger, Abeles Rubin din reg. 51 Galaţi, Sloimovici Leon, Frenkel, Herşcovici, Cohn Weintraub, Nadler din Iaşi, Bercu Moritzsohn din reg. 69 inf. Dorohoi, Focşeneanu dela Caracal, Blumis Bernhard din reg. 9 roşiori Bucureşti, Barasch şi Landes din reg. 6 inf. Bucureşti, Goldemberg din Paşcani, Herşcovici din Piatra-Neamţ şi alţii nenumăraţi".

Când astfel s'au purtat jidanii în războiu, când astfel s'au purtat faţă de prizonierii români, nu mai încape nici o îndoială, cari vor fi sentimentele aceluiaş element într'un eventual războiu al României întregite. Şi cum, după ce se va fi realizat maximum de progres tehnic, în condiţii de egală pregătire cu adversarul *tot sufletul unei armate rămâne elementul decisiv al victoriei*, vă întreb, dle ministru de războiu, câtă încredere puteţi pune Dvoastră în sufletul jidanului din viitoarea armată română?

Iată de ce nu puteţi trece peste această chestiune, dacă vă gândiţi serios şi lucraţi curagios la organizarea temeinică a oştirii noastre.

I. C. CĂTUNEANU

[1]) Toate aceste date sunt luate din broşura dlui A. C Cuza intitulată *„Jidanii în războiu"*, ce nu ar trebui să lipsească din mâna nici unui român, care poartă haina militară, dela ultimul soldat cu ştiinţă de carte, până la cel mai valoros general.

Robia economică a munţilor noştri!

Fiscul, frustat cu zeci de milioane

A) Parte din pădurile Statului din vechiul Regat se taie şi azi de societăţi jidoveşti şi cu aceleaşi preţuri ca înainte de război

1. *Societatea jidovească „Union"* la Mt Caşin, jud. Bacău, are achiziţionată pădurea cu *521 lei* Hectarul, termen de exploatare până la 1931, cu taxa de regenerare 1500 lei Ha.

2. *Societatea jidovească „Union"* la Soveja Putna cu *651 lei* Ha, cu termen de exploatare până la 1935, cu taxa de regenerare 1500 lei Ha.

3. *Societatea jidovească „Göetz", „Foresta", „Rosenberg"* la *Lucăceşti* (Bacău) cu *506 lei* Ha, cu termen de exploatare până la 1931, şi cu taxa de regenerare 600 lei Ha.

4. *Societatea jidovească „Göetz", „Foresta", „Rosenberg"* la *Muşa-Mică* (Buzeu) cu *1025 lei* Ha, cu termen de exploatare până la 1929, cu taxă de regenerare de 1000 lei Ha.

5. *Societatea jidovească „Göetz", „Foresta", „Rosenberg"* la Slănic (Tg-Ocna) Bacău cu *1154 lei* Ha, cu termen de exploatare până la 1925, cu taxa de regenerare de 1000 lei Ha.

6. *Societatea „Letea"*, azi societatea jidovească *„Göetz", „Foresta", „Rosenberg"* cu *270 lei* Ha, la Tarcău (Neamţ) cu termen de exploatare până la 1939, şi cu taxa de regenerare de 1000 lei Ha.

7. *Societatea jidovească „A. Ioster* şi *I. Agoştein"*, la Bogdăneşti (Suceava) cu *655 lei* Ha, cu termen de exploatare până la 1928 şi cu garanţie de regenerare de 300 lei la Ha.

B) Robia în pădurile proprietarilor particulari

1. Majoritatea pădurilor de pe Valea Mureşului se taie în chip banditesc de *Soc. „Foresta", „Rosenberg"* cu 3 lei mc din picioare.

2. Pădurile dela Bâsca şi Penteleu din jud. *Buzeu* proprietatea *Maican* se taie de Soc. *„Göetz", „Foresta", „Rosenberg"* cu **3 lei 50 bani** mc din picioare.

3. Pădurile Domeniului N. D. Ghica-Comăneşti, de pe Valea Trotuşului se taie de societatea jidovească *„Göetz", „Foresta", „Rosenberg"* cu *10—15 lei* mc din picioare.

4. Pădurea „Petroşani" din jud. Muşcel a dnei Zoe-Caleya-Baldovin, se taie de Soc. *„Pădurea Muşcelului"* cu 850 lei Ha.

5. *Pădurea de stejar* dela Rotofăneşti (Suceava) proprietatea Maior Goilav, se taie de jidanii Herscovici cu 300 lei Ha.

6. Pădurile din Moldova ale Episcopiei Spiridon dela Iaşi, se taie numai de *jidani* cu 300—500 lei Ha.

7. Pădurile regretatului *Petre Carp*, din jud. Vaslui, se taie de *jidanii Fischer* cu 300—400 lei falcea.

8. Pădurile prinţului M. D. Sturza, din jud. Neamţ, se taie de societatea jidovească *„Ceahlăul"* condusă de *jidanii Eizer şi Kahana,* cu 20 lei mc din picioare.

9. Pădurile boerilor moldoveni, sunt acaparate de jidani cu 200—500 lei falcea etc. etc.

C) Pădurile răzăşeşti din vechiul Regat acaparate de societăţile jidoveşti

Pădurile răzăşeşti, ai căror stră-

moşi le-au primit ca danie din partea Voevozilor ţărei au fost vândute pe preţuri derizorii.

14441 Ha din cele mai frumoase păduri de molift ale ţărei, (în care e un mare procent de lemn de rezonanţă), în intervalul dela 1902—1908, adică în 6 ani, au fost vândute pe nimic străinilor.

Acei străini taie şi azi din acele păduri şi cu acele preţuri dinainte de război. Fac loc cifrelor pentru ca opinia publică românească creştinească să vadă şi să tragă concluziile pentru viitor:

1. Pădurea Paieşelile din comuna Negrileşti, jud. Putna, în suprafaţă de 640 Ha s'a vândut cu *76 lei 80 bani* Hectarul.

2. Pădurea Sburătura-Dealul Negru, jud. Putna. în suprafaţă de 1568 Ha cu *20 lei 50 bani* Hectarul.

3. Galbenul-Voineaga din comuna Malaia, judeţul Vâlcea, având o suprafaţă de 1200 Ha cu *12 lei 50 bani* Hectarul.

4. Faţa Vasilatului din comuna Călineşti, jud. Vâlcea, 900 Ha cu *5 lei 55 bani* Hectarul.

5. Pădurea Tatuşca, 500 Ha cu *2 lei* Hectarul.

6. Pădurea Pietrosul din comuna Brezoi, judeţul Vâlcea, în suprafaţă de 2895 Ha cu *1 leu 50 bani* Ha.

7. Apoi în 1905 s'a vândut pădurea răzeşilor de pe muntele Piatra Secuiului din Vrancea, jud. Putna, proprietatea răzeşilor din comuna Hauşica şi Spineni, în suprafaţă de 800 Hectare, pe un period de 20 ani pe preţul de 780 lei în total, ceeace revine la 0 lei 97 bani Hectarul:

Deci cu câte 76 lei 80 bani
20 „ 50 „
12 „ 50 „
5 „ 55 „
2 „ — „
1 „ 50 „
şi 0 „ 97 „

s'a vândut Hectarul de păduri de molift şi de brad societăţilor jidoveşti forestiere, de către cozile de topor ale răzeşilor noştri!

Un tablou mai sinistru de robia economică a munţilor noştrì, nu cred să existe în Europa.

Cifrele de sus culese cu destulă prudenţă de unul din bătrânii noştri pădurari, sunt prea elocvente ca să nu mustreze conştiinţa atâtor oameni politici (şi din toate culorile) cari sunt înregimentaţi în consiliile de administraţie ale acelor societăţi, care au acaparat avuţia noastră naţională cu câte 0 lei 97 bani şi 76 lei 80 bani Hectarul de păduri seculare, când azi *un mc* de brad din picioare valorează între 100—250 lei, adică 30000—75000 lei Hectarul, după apropierea de c. f. r.

Cumpărătorii acestor păduri, constau din societăţi eminamente jidoveşti, cu capital aproape exclusiv ungurese şi austriac, cari cu lucrătorii şi personalul lor tehnic de aceiaşi naţionalitate, formează azi adevărate colonii de jidani mai pe toate văile munţilor noştri, astfel că aceşti jidani şi străini, cunoşteau tot aşa de bine ca şi ţăranii noştri din partea locului, toate potecile şi locurile de trecere prin Carpaţi, ceeace a înlesnit cu minimum de sacrificii, invazia armatelor puterilor centrale, de odată prin toate trecătorile munţilor noştri.

D) **Jalea pădurilor din Bucovina**

Pădurile Bucovinei, în cea mai mare parte aparţin fondului Religionar, donate românilor prin testament de Ştefan cel Mare şi respectate chiar şi de austriaci. Iată cine exportau lemnul din Bucovina, înainte de război:

1. Societatea jidovească anonimă Göetz anual . . .	5000 vagoane.
2. Societatea jidovească Bucovina anual	9000 „
3. Herman Adlerberg anual . . .	2000 „
4. Philippe şi M. Adlerberg anual .	1750 „
Total .	17750 vagoane.

Deci şi înainte de război toată producţia lemnoasă a Bucovinei era în mâini jidoveşti, şi care jidani plăteau 8 lei 35 bani de mc în picioare până la 1914, — preţ potrivit pe acelea vremuri.

După răsboiu, în 1919 *regretatul Ministru Flondor, prin un Decret Regal, a anulat contractul de robie economică a munţilor din Bucovina, adică cu acaparatorul jidan Anauch. A fost cel mai frumos act de virtute naţională, din câte cunoaşte evoluţia istorică de emancipare economică a pădurilor noastre.*

Jidanul Anauch, văzându-şi prada din mână pierdută, a înjghebat o nouă Societate, punând în consiliul de administraţie oameni politici din toate culorile, din care mulţi din ei, nici nu ştiu pe harta Europei, unde sunt pădurile, pentru care primesc tantieme din belşug dela jidanul Anauch. *S'a anulat Decretul Regal de sub Flondor,* şi s'a întronat iarăş robia economică în pădurile Bucovinei, că azi toate pădurile fondului religionar din Bucovina sunt în mâinile jidanului Anauch, cu 8 lei 35 bani hârtie mc ca preţ de bază, respective cam 40 lei cm socotit că fondului Religionar i s'a afectat şi un număr de acţiuni, în loc de 250—300 lei mc, cât de fapt a ajuns la ultimele licitaţii recente!

Intreb deschis pe dl I. Nistor, în calitate de profesor la Universitatea din Iaşi (nu de ministru), cum a înţeles D-sa să se comită sub ochii săi acest atentat în contra testamentului lui Ştefan Cel Mare?

De ce n'a pornit dl Nistor, în calitate de profesor (nu de ministru), să lupte pentru desrobirea pădurilor răzeşilor lui Ştefan Cel Mare din Bucovina?

Pentru ce n'a demisionat din Cabinet atunci când s'a călcat în picioare primul Decret Regal întocmit sub Flondor şi care emancipase pădurile Bucovinei?

Dacă sub austrieci s'a comis acest sacrilegiu adus moaştelor lui Ştefan cel Mare, ca pădurile fondului religionar să fie acaparate de un jidan ca Anauch şi era scuzabil pentru ei, nu mai ni-e era permis nouă românilor, pentru care s'au sacrificat peste 800.000 feciori creştini, să mai tolerăm înainte acest sacrilegiu.

Iată ce fac talanţii lui Iuda aruncaţi din belşug în atâtea blіduri de linte, cu care ademenesc conştiinţele politicianilor noştri, cari nu văd robia economică în care se sbat munţii noştrii.

Ce frumos ar fi fost ca a doua zi, după ce regretatul Flondor l'a izgonit pe jidanul Anauch din pădurile Bucovinei, să-l şi fi expulzat, iar pădurile fondului religionar să se fi exploatat în regie proprie cu ajutorul financiar al Băncei Naţionale!

Banca Naţională a ajutat Cooperativele forestiere ţărăneşti cu sute de milioane şi bucuros ar fi ajutat şi această mare cooperativă istorică şi românească: *Fondul Religionar!*

Azi în Bucovina n'ar mai fi fost picior de jidan! Plecau peste hotarele de unde au venit!

N'am făcut-o! Ne-am vândut jidovilor, toate pădurile Neamului Românesc. Azi se arată la orizont în Bucovina, ca tovarăşi ai lui Anauch, alţi jidani ca de-al de *Gebrüder Rozenberg,* foşti în cerdăşia jidanului **Fischer** acel sbir al Bucovinei, ca să continue şi mai bine jaful în pădurile Bucovinei, în concordanţă cu jidanii dela „Carpatina", „Göetz", „Union", „Foresta", „Ceahlăul" etc., care mai toate au ca preşedinte în consiliul de administraţie, pe cine? *Pe*

dl Ferekide, preşedintele Senatului României-Mari.

Iată un tablou pe cât de trist, pe atât de duios, al robiei economice a pădurilor noastre, tablou scris în chiar *Sâmbăta Paştilor,* cu gândul ca dl Ferekide şi al de dl Ferekyde cel puţin în aceste zile mari ale creştinătăţei, să vadă clar dezastrul economic ce cu conştiinţă sau fără conştiinţă ni l-a pregătit pădurilor noastre, testamentul lugubru ce ni-l lasă bătrânii din generaţia de eri şi azi şi munca uriaşă ce trebue să o depună generaţia de azi cât şi cea viitoare pentru a ne salva cel puţin pădurile din mâinile jidovilor.

Fi vor oare auzite de acei ce trebue să audă aceste ecouri duioase şi triste de jale ale codrilor neştri, care se sbat în spasmele morţei, ca şi un pui prins în ghiarele vulturului şiret?

CONCLUZIA

Fiscul fraudat de aceşti jidani cu sute de milioane anual

Conform legei contribuţiunilor directe din 1 Aprilie 1923, şi care s'a extins în toată ţara, pentru păduri în momentul tăierilor (exploatărei) se percepe o foncieră de 18·5% din valoarea lor.

Or toţi exploatatorii de după războiu, azi în 1925 plătesc aceasta taxă de foncieră de 18·5% reperat la 40000—60000 lei Hectarul, adică atât cu cât se vând pădurile azi.

Pe când tot cortegiul de societăţi forestiere jidoveşti, enumerate în pomelnicul de mai sus, plătesc 18·5% reperat la 270—1154 lei Hectarul!

Deci Statul (fiscul) pierde anual peste 200,000,000 lei din impozitul funciar, care rămâne în buzunarul jidanilor, care se îmbogăţesc de pe urma pădurilor noastre, care ne-au fost păstrate de noi, cu sângele bătrânilor noştri!

Un tablou elocvent, pe care ar trebui să-l cunoască Europa întreagă de robia economică, de care sunt cuprinse pădurile României.

Despre aceasta a fost sesizat de subsemnatul, chiar şi *dl Vintilă I. C. Brătianu,* ministrul finanţelor, prin o lucrare personală *„Impozitele asupra pădurilor",* lucrare ce i-am dedicat-o chiar *dsale.*

Nu ştim, dacă dl *Ferekide,* preşedintele Senatului român, care e şi preşedintele (naşul) a celor mai multe societăţi jidoveşti enumerate mai sus, mai are ceva de spus!

Nu ştim, dacă dl I. Nistor *Profesor* de istorie naţională dela Universitatea din Cernăuţi, are ceva de spus asupra sacrilegiului pădurilor Bucovinei, complect acaparate de jidani!

Nu ştiu, dacă dl *Ion I. C. Brătianu,* care e membru de onoare a Soc. „Progresul Silvic", a cunoscut aceasta pagină dureroasă a pădurilor.

Nu ştim, dacă oamenii noştri politici ştiu de ceeace *M. S. Regele Ferdinand,* la 5 Martie 1905 (pe când era principe moştenitor) ne-a spus nouă Silvicultorilor la o conferinţă a Soc. „Progresul Silvic", următoarele:

„S-a păcătuit mult prin exploatarea puţin chibzuită a pădurilor".

Dacă poporul romănesc a fost desrobit pe vecie, a rămas însă nefericire — *o altă lume* — pădurile care acoper azi 7 milioane de Hectare din trupul ţărei, care se sbat în spasmul morţei, fiind pângărite de străini.

Azi cer şi ele: *Eliberarea din jugul sclăviei,* din mreja multitenaculară a jidovilor, care cu concursul oamenilor politici, le-au acaparat complect.

Aplicarea lui *„Numerus clausus"* imediat în exploatarea pădurilor României, va fi *salvarea lor,* altcum suntem robi în ţara noastră, după cum foarte bine se spune în acele pasage de durere:

Munţii noştri, aur poartă,
Noi cerşim din poartă în poartă.

M. P. FLORESCU,
inginer inspector Silvic.

Invaziunea străinilor

Comunicare făcută de dl senator Dr. Vasile Bianu

Domnilor senatori, o chestiune de mare importanţă pentru viaţa românească şi pentru organizarea vieţii industriale din ţările alipite, din Basarabia, din Bucovina şi mai ales din Ardeal, este **invaziunea străinilor.**

Este ştiut, că după războiul sfânt de întregire a neamului, România a devenit unica ţară din Europa care, prin bogăţiile ei imense şi condiţiunile foarte avantagioase de traiu, a deschis pofta străinilor de a veni şi a se stabili pe pământul ei. America, unde condiţiunile de viaţă pentru străini sunt insuportabile şi şomajul merge crescând, a încetat de a mai fi centrul de gravitare al muncitorilor şi oamenilor de afaceri din Europa şi în special al acelor din Germania, Austria şi Ungaria, aşa că acum toţi aceştia s'au îndreptat spre România, în care se pot înfrupta din belşug din toate bogăţiile şi bunătăţile ei.

Apoi stabilirea străinilor la noi mai este explicabilă şi din cauză că poporul român este, prin tradiţiune, un popor ospitalier şi tolerant, precum şi prin faptul că unii dintre străini sunt necesari pentru întreprinderile noastre industriale.

Dar ce s'a întâmplat în aceşti ani din urmă? Dela un număr mic de străini, câţi erau în momentul unirii noastre naţionale, ne-am pomenit că România şi în deosebi Transilvania, au fost năpădite de un număr foarte mare de elemente străine, cari lovesc crunt în existenţa populaţiunii şi a muncitorilor băştinaşi, producând o gravă perturbaţie în viaţa noastră economică.

Pentru a dovedi aceasta, daţi-m voie, dlor senatori, să vă spun că în cele mai bine de 100 intreprinderi industriale din Ardeal lucrează astăzi aproape 7000 de lucrători şi peste 400 funcţionari străini. In intreprinderile forestiere din Bihor, Valea Mureşului, Ţara Bârsei şi Secuime, din 7000 funcţionari nu sunt cetăţeni români decât 130, iar în exploatările metalurgice, miniere şi uzinele electrice, muncitorii români nu se găsesc decât numai ca simpli lucrători cu ziua, lucrători în mine, pe câtă vreme aşa zişii specialişti sunt peste 90% străini.

Intreprinderile din Ardeal pentru a-şi păstra caracterul străin, sub pretext că au trebuinţă de lucrători şi funcţionari specialişti, cu o anumită specialitate, au adus din Germania, Austria şi Ungaria sute şi mii de străini: *evrei, nemţi şi unguri,* înlăturând astfel cu totul pătrunderea elementului romănesc.

Această populaţie străină, în cea mai mare parte evreiască, împreună cu o parte din minorităţi, a devenit de o îndrăzneală cinică şi ameninţătoare. In timp ce noi românii suntem încă slăbiţi de rănile răsboiului, aceşti străini s'au îmbogăţit din dezastrul altora. Ei mai au la spate alianţa şi finanţa israelită internaţională, cu care ne apasă şi ne pun mâna în gât, iar la hotarele ţării au coreligionari stăpâni pe anarhia rusească, cari stau ameninţători şi gata să ne sară în cap.

In Ţara Bârsei, în unele intreprinderi, s'au adus din Ungaria până şi contabili şi dactilografe, trecându-i drept specialişti. In Braşov condu-

cătorii fabricei de vagoane *Schiel* refuză sistematic primirea muncitorilor români, ceeace a provocat printre aceştia o adevărată revoltă, manifestată prin mai multe întruniri de protestare. In Secuime s'au adus chiar servitori şi şoferi străini, tot pe motiv că sunt specialişti.

In rezumat avem astăzi în industriile Ardealului plasaţi numai străini, iar puţinii români admişi sunt intrebuinţaţi numai la cele mai grele munci, la săpături în mine, la tăiat lemne, etc., cu salarii derizorii şi siliţi să lucreze 9—10 ore pe zi.

In urma acestei situaţii, numeroşi muncitori români de breaslă au rămas fără lucru, producându-se astfel un contrast ne mai văzut în nici o ţară, în loc ca muncitorii străini să cadă în şomaj, armata de rezervă proletară o constituie tocmai muncitorii români.

Este destul de trist că în timp ce sute şi mii de lucrători străini, întraţi în ţară prin fraudă, trăesc din belşug, muncitorii români sunt aruncaţi pe drumuri, muritori de foame. Mulţi din aceşti nenorociţi se gândesc la emigrare, adecă să-şi părăsească căminul şi să meargă în alte ţări ca să-şi câştige pâinea, pe care ţara lor o acordă din plin străinilor.

Am arătat în sesiunea trecută onoratului Senat, că toate oraşele Ardealului sunt năvălite de străini, al căror număr se ridică până la 40%, — că toţi aceşti străini sunt veniţi aci prin mijloace ilegale, cu acte şi diplome falşe, — că ei sunt cauza scumpetei şi a crizei de locuinţe, — că din această pleavă străină, furişată înăuntrul graniţelor noastre, care n'are nimic comun cu dragostea de ţară, cu instituţiunile morale şi sociale ale ţării noastre, duşmanii noştri de peste hotare îşi recrutează uneltele cu cari lucrează ca să slăbească puterea Statului român şi să stârnească curente anarhice, — că siguranţa Statului este în primejdie, fiind zilnic subminată de spionaj, pregătiri de revoluţie şi de atentate, şi pe baza acestora am cerut onoratului guvern ca să facă o cât mai grabnică purificare a populaţiunii din toate provinciile alipite, — dar până astăzi nu s'a făcut aproape nimic în privinţa aceasta, sau prea puţin. Aşa de exemplu, în Cluj, din vr'o 30000 de străini s'au expulzat numai vr'o 1500!

Măsurile luate pentru naţionalizarea instituţiilor industriale n'au dat rezultatul dorit, căci marea majoritate se găseşte tot în mâinile străinilor.

Societăţile s'au mărginit să introducă unul sau doi români în consiliile de administraţie şi să angajeze câţiva lucrători români, afirmând că prin aceasta au făcut romanizarea lor, iar în realitate ele continuă aşi avea sediul central tot în Budapesta sau aiurea.

In Cehoslovacia, unde viaţa industrială este mult mai desvoltată decât la noi şi unde este trebuinţă de mai mulţi lucrători, guvernul din Praga a interzis cu desăvârşire intrarea în ţară a muncitorilor de altă naţionalitate şi a făcut un control foarte sever al tuturor muncitorilor iar pe cei găsiţi în neregulă i-a expulzat imediat fără nici o milă.

Pentru a înlătura această gravă situaţie, vă rog, dlor senatori, să vă asociaţi cu mine şi împreună să rugăm cu toată stăruinţa pe dnii miniştrii de interne, de industrie şi pe al muncii să binevoiască să ia fiecare în ceeace îl priveşte cele mai grabnice măsuri pentru facerea unui tiraj serios al tuturor locuitorilor străini de prin oraşe, precum şi al tuturor muncitorilor neromâni aflaţi în ţară, aplicându-se cu stricteţă legile în vigoare.

In deosebi, să rugăm pe dl mi-

Un atentat la libertatea presei

— Comunicarea dlui deputat Sever Dan —

Reproducem mai jos după notele stenografice întrebarea făcută de dl deputat Sever Dan Ministrului de Interne, pentru care motiv a suspendat apariţia revistei naţionaliste „România întregită“. Fapta interpelatorului îl înalţă mult deasupra mulţimei de deputaţi indiferenţi sau interesaţi, cari nu au curajul să-şi ridice glasul, când dela înălţimea băncii ministeriale se dă exemplul periculos de călcare a legii. Ii mulţumim şi ne bucurăm că începe a sufla un vânt de purificare a atmosferii grele, creată prin abuzurile guvernului.

Dl Sever Dan a făcut următoarea comunicare:

Imi iau voe a comunica dlui ministru de interne următorul caz de gravă încălcarea a libertăţii presei:

La Cluj apare revista „România întregită“ editată şi scrisă de profesori la Universitatea din Cluj, şi de alţi intelectuali cunoscuţi.

Această revistă primeşte după apariţia ei următorul act oficial:

Serviciul special de siguranţă Cluj No. 1821 din 24 Aprilie

Domnule redactor,

In conformitate cu ordinul Insp. gen. de Sig Cluj No. 7406 din 1925, avem onoare a vă comunica că ministerul a interzis apariţia revistei „România Intregită“ de sub conducerea D-voastră şi a ordonat confiscarea ei.

Vă rugăm să binevoiţi a vă conforma acestor dispoziţii şi a dispune ca cu data de astăzi să nu mai apară această revistă. Veţi binevoi a cunoaşte că măsurile luate de minister vor fi aplicabile asupra oricărei publicaţiuni care va apare după revista menţionată mai sus.

Şeful Siguranţei (ss) **A. Vlad**

Ţin să constat că nu acesta este întâiul şi singurul caz când din ordinul guvernului se suprimă ziare sau reviste. Ţin tot odată să reproduc aci textul categoric al art. 25 din Constituţiunea votată de D-voastră Acest text spune: Nici un ziar sau pub enliu ţniacuva putea fi suspendat sau suprimat. Nici cenzura, nici o altă măsură preventivă pentru apariţiunea, vinderea sau distribuţiunea oricărei publicaţiuni nu se va putea înfiinţa“.

Am onoare a întreba pe dl ministru al internelor:

1. Ce motive au îndemnat pe D-sa să suspende apariţia revistei „România Intregită“? Fac această întrebare dlui ministru fiind că Siguranţa din Cluj probabil ruşinată şi ea de dispoziţia Ministerului în documentul citat nu arată nici un motiv, care a determinat ordinul de suspendare.

2. Ce consideraţiuni au îndemnat pe dl ministru al internelor să comită o flagrantă încălcare a Constituţiei, interzicând apariţia chiar şi a viitoarelor publicaţii, făcând prin urmare proces de intenţii ca pe vremea inchiziţiilor spaniole? Revista suprimată în afară de faptul că e scrisă de profesori la Universitate şi alţi intelectuali cu înalte situaţii sociale, luptă în direcţia intransigentă naţională. Astfel acesstă revistă nu poate fi învinuită de convenţă cu duşmanii ţării nici chiar dintr'un perfid calcul politic, cum se face cu partidele opoziţionale. Ce rezoane de Stat ar putea justifica suprimarea unei reviste şi a unei acţiuni naţionale?

Imi rezerv dreptul, ca după răspunsul ce voi primi să arăt şi eu scopurile urmărite cu această suspendare, transformând la nevoe comunicarea mea în interpelare.

nistru al muncii să însărcineze pe toţi inspectorii muncii din Ardeal şi celelalte provincii ca, personal şi ajutaţi de organele lor subalterne, de un delegat al armatei şi un delegat al sindicatelor muncitoreşti, să facă un control sever în toate intreprinderile industriale şi comerciale. Cu ocazia acestui control să fie obligaţi toţi angajaţii instituţiei, români sau nu, indigeni sau străini, să se prezinte cu toate actele de cari dispun în faţa acestor comisiuni. Toţi acei muncitori cari vor fi găsiţi cu actele necomplecte şi mai ales aceia cari se găsesc în ţară numai în baza prelungirii termenului de şedere în ţară, acordat de Siguranţă fără avizul favorabil al inspectoratului muncii şi al inspectoratului industrial, să fie imediat şi fără nici o altă formă puşi sub escortă şi expulzaţi.

Apoi toate intreprinderile industriale şi comerciale, cele mai multe în mâni străine, cari refuză sistematic angajarea muncitorilor români, să fie lipsite de toate avantagiile pe cari le acordă Statul şi să fie puse la amenzi mari atunci când, dupăce au refuzat angajarea muncitorilor români, au luat în serviciu muncitori din străinătate.

Infăptuindu-se această purificare a populaţiunii vom putea soluţiona şomajul muncitorilor români şi opri emigrarea lor; — vom putea scăpa de scumpirea traiului şi de criza de locuinţe de prin oraşe; — vom putea stârpi acţiunile subversive cari primejduiesc siguranţa Statului român! (Aplause prelungite).

Dl Preşedinte: Acest interesant memoriu se va comunica dlor miniştri respectivi. (Aplause).

Dl Nicolae Botez: Cu adevărat interesant.

Uzinele electrice ale oraşului Cluj

Creşterea numărului după războiu a populaţiei şi a intreprinderilor industriale impune oraşului nostru să-şi amplifice uzinele electrice şi să le administreze în mod mai raţional. Pentru soluţionarea acestei probleme stau două modalităţi la dispoziţie: regia proprie inclusiv comercializarea sau darea în arendă. Aprecierea acestor două modalităţi este chestiune de ordin technic, care nici nu poate fi făcută în cadrele acestui articol, interesându-ne pe noi momentan din punct de vedere juridic felul în ca e s'a încercat soluţionarea. Fapt este că oraşul Cluj s'a decis pentru darea în arendă a uzinelor electrice, contractul în această materie a fost încheiat şi acum aşteaptă aprobarea sau refuzul Ministerului de Interne. Chestiunea, cu multele ei dedesupturi, se prezintă complexă şi numai printr'o analiză se poate lămuri, ca în urmă să se poată pune concluziile necesare.

Un contract de arendare reclamă părţi contractante cu drepturi şi obligaţiuni astfel stipulate ca ambele să-şi găsească socoteala. In speţă faţă de oraşul Cluj, fiind vorbă de un important interes public, trebue să stea un arendaş care prezintă suficienta garanţie morală şi materială. Să vedem cine este arendaşul?

Din partea introductivă a actului numit „Contract de arendă pentru exploatare" vedem că arendaşul este „Intreprinderile de electricitate din Cluj S. A.". Ştiind din codul comercial că o societate anonimă înainte de înregistrare nu poate exista (vezi art. 149 C. Com. Tr.) am căutat la registrele firmelor dela tribunalul Cluj, dar nu i-am dat nici măcar de urmă. Iată o monstruozitate juridică, când se încheie un contract cu o persoană neexistentă. Dar se impune întrebarea totuşi cine a tratat, cine stă la spatele acestei fiinţe inexistente? Răspunsul, cam enigmatic ni-l dă art. 32 al contractului, care astfel glăsueşte: „Semnarea contractului. Prezentul contract în reprezentanţa Intreprinderile de electricitate din Cluj s. a. îl semnează ca fondatori ai acestei societăţi cele trei grupuri cari au prezentat oraşului oferta de contract şi anume: în numele s. a. Creditul pentru întreprinderile electrice Dl Constantin Buşilă profesor Bucureşti, în numele firmei „Ganz" societate de electricitate Ioan Kompanek director Cluj, în numele unui grup de particulari şi bănci dl Dr. Aurel Socol avocat din Cluj, care grupuri se obligă ca în decurs de 30 zile socotite dela ziua aprobării acestui contract să fondeze societatea Intreprinderile de electricitate din Cluj s. a. conform celor comunicate oraşului în oferta înaintată Consiliului orăşenesc la 29 Maiu 1924 împreună cu proectul de contract, ca să semneze ulterior şi Intreprinderile de electricitate din Cluj Soc. A. acest contract în mod reglementar în conformitate cu dispoziţiunile statutelor". Cu un cuvânt cu fondarea mergem la sigur, dar oraşul Cluj nici după aprobarea din partea Ministerului nu are un contract valid pentrucă urmează să fie ratificat ulterior de adunarea generală a nouinfiinţatei societăţi (v. art. 160 C. Com. Tr.)

Dar ca să fim lămuriţi asupra „celor comunicate oraşului în oferta dela 29 Maiu 1924", care a fost înregistrată la 30 Maiu 1924 sub No. 9696, trebuie să cunoaştem în întregime această „ofertă". Iată-o.

Onorat Consiliu Orăşenesc,

Subsemnatele societăţi technice, împreună cu subsemnaţii fondatori, am hotărât fondarea unei societăţi anonime, electrice, cu scopul de a lua în arendă exploatarea uzinei electrice din Cluj.

Fondarea societăţei, am contemplat-o în următoarele:

— Am căzut de acord să fondăm spre scopul sus indicat, o societate anonimă, cu un capital social de *lei 2 000,000.— cu următoarele* participări:

Ambele societăţi technice participă cu câte 30%.

Un grup de capitalişti Clujeni asemenea cu 30%.

Iar 10% îi oferim spre subscriere comunităţii orăşeneşti.

Prin aceasta distribuire a capitalului social asigurăm în mod norocos, pe de-o-parte, *preponderenţa capitalului indigen,* iar de altă parte preponderenţa priceperii, şi pregătirii technice, care se intregesc în mod favorabil; iar prin participarea oraşului, dorim să asigurăm controlul nemijlocit al oraşului, şi posibilitatea unei politici favorabile a desvoltărei economice.

După aceste promise rugăm Onor, Consiliu, să se pronunţe:

1. Dacă este aplicat a participa la fondarea societăţei în cadrele susindicate?

2. Dacă în principiu este de acord, ca uzinele să se dea în exploatare societăţei ce se înfiinţează, *cu excluderea concursului public.*

Onorat Consiliu.

Timpul este atât de înaintat, încât e în interesul uzinelor electrice ale oraşului, şi a publicului consumator, ca chestia aceasta să se tranşeze foarte urgent, căci cu escriere de concurs, cu ţinerea licitaţiilor s-ar răpi atâta vreme, încât asigurarea curentului electric mai ales la iarnă, devine aproape imposibilă. — De altă parte e bine ca să fie interesate societăţile *technice mai sus amintite din motivul că acestea cunosc de aproape întreg aparatul uzinelor electrice,* deci în conducerea acelora va fi exclusă orice *piedecă* şi vor putea fi făcuţi paşii necesari în mod *economic* pentru oraş de a asigura curentul în viitor.

Cluj, 29 Maiu 1924.

(Urmează semnăturile)

Din aceste date autentice putem aprecia cine sunt „fondatorii", ce capital va avea societatea „Intreprinderile de electricitate din Cluj s. a.", ce scop urmăreşte, cine şi în ce măsură va participa la fondare. De importanţă primordială este chestiunea fondatoriilor. Săi vedem pe fiecare în parte.

In ce priveşte Soc. Creditul pen-

tru intreprinderi electrice din Bucureşti are în frunte pe un om demn de stimă, profesor de politechnică, care, după cum suntem informaţi, a refuzat semnarea contractului, când a văzut ce avantagii ilegale şi amorale asigură arendaşului. Nimic de obiecţionat în contra acestei societăţi.

„Grupul de particulari şi bănci" este un ce necunoscut. Din întregul dosar al cauzei nu ne-a reuşit a constata cine sunt aceşti „particulari" şi „bănci". Poate fi ca particular Tischler Mor, Ferkel Mor, Bodnàr şi Szàntò sau alţi evrei sau streini chiar stabiliţi în Cluj, la fel şi băncile pot fi cele mai obscure case de cămătărie, cari nu prezintă nici o garanţie morală. Sau poate să fie la mijloc o camuflare în favorul firmei „Ganz" având în vedere că semnatarul în numele acestui „grup" este dr A. Socol advocatul firmei „Ganz". Cine ştie?

Cel mai important dintre „fondatori" este firma „Ganz" societate de electricitate. Ca să putem aprecia acest element trebue să ne punem în cunoştinţa unor date. Această firmă este cea mai mare firmă ferovieră din Ungaria, în fruntea căreia stau oameni cu mare influenţă politică şi economică, evrei şi unguri amestecaţi. In anul 1906 a construit firma „Ganz" societate anonimă uzinele electrice din Cluj, luându-le pe 10 ani în arendă. Cu o prelungire de 5 ani a mai ţinut aceste uzine în arendă până în anul 1922. Atunci oraşul Cluj dându-şi seama de importanţa romanizării uzinelor electrice le-a luat în regie proprie, dupăce promisiunile firmei „Ganz" de a se naţionaliza au rămas neîmplinite. Şi iată azi iară este parte contractantă asupra uzinelor electrice ale Clujului şi tot în calitate de firmă streină cu sediul în Budapesta. Şi dacă ne dăm seama de rolul principal cel are în întreaga afacere această firmă, care când va executa lucrările de amplificare va da personalul technic strein, vom înţelege imediat că de garanţie morală nici vorbă nu poate fi.

Să ne închipuim, că acel care are în mâini conducerea uzinei dispune asupra bunului mers al industriei naţionale putându-i face mizerii şi pagube incalculabile, dar are posibilitatea de a face cel mai desăvârşit spionaj. Sub titlu de control are acces în toate clădirile astfel, că el poate intra în cabinetul inspectorului de siguranţă, al şefului de stat major al corpului de armată, în birourile de informaţie cu un cuvânt la toate oficiile precum şi la particulari. El poate se furnizeze orice date, câţi locuitori are oraşul, câţi români, cum sunt locuitorii aranjaţi, cum trăesc, ce mănâncă etc. Şi toate aceste le poate săvârşi fără de a putea fi dovedit.

Şi acum să venim noi românii, duşmanii seculari cu ungurii, să ne dăm noi uzinele electrice a unui oraş important ca Clujul în mâinile lor, ar fi un păcat de neiertat. Dar dacă ar izbucni un războiu ce urmări dezastruoase ar putea avea introducerea firmei „Ganz" în secretele vieţii noastre publice. Dl Kompanek care este destinat pentru un rol de conducere a uzinelor, e membru în consiliul de administraţie din Budapesta a firmei „Ganz".

Când ne gândim la garanţia materială ne bufneşte râsul. Arendarea pe 25 ani a uzinelor electrice este o afacere doar de câteva sute de milioane, dar arendaşul nu dispune decât de un capital de 2 milioane lei. Să nu uităm că societatea anonimă răspunde pentru obligaţiile sale numai cu capitalul social. Astfel e indiferentă situaţia materială a fondatorilor. Ce contrast ridicol între interesele de sute de milioane ale obştei orăşeneşti şi cele 2 milioane averea arendaşului. Dar nici de aceste 2 milioane nu are arendaşul nevoie, când art. 30 din contract numai atât îl obligă: „Arendaşul este dator ca în decurs de 30 zile dela aprobarea contractului să depună cauţiune la casieria oraşului suma de 400.000 lei zis patrusute mii lei în garanţie de bancă sau libele de depuneri. Arendaşul va fi obligat să întregească cauţiunea în termen de 30 zile dela eventuala reducere a ei prin *penalităţi* sau *pagube*. Cauţiunea se va restitui numai după expirarea contractului şi dacă arendaşul în întregime a satisfăcut obligaţiunilor cuprinse în acest contract". Va să zică e suficient ca arendaşul să-şi procure o garanţie de bancă pentru care va plăti 2%, adecă 8000 lei anual, şi atunci din parte-şi nu mai are altceva de plătit în întregul timp al contractului. Cu 8000 lei anual a câştiga milioane grele, e prea mult.

Pe noi cetăţenii oraşului Cluj în primul rând ne interesează ce drepturi şi avantagii resultă pentru oraş din întreaga afacere. In primul rând avantagiul material. Această chestie este reglementată în art. 4 al contractului şi anume sub titlul „Plata arendei".

Punctul *a)* Arendaşul dă gratuit curentul electric necesar pentru iluminţia publică, dar în „estinderea actuală", acordându-i-se oraşului dreptul de a spori iluminaţia publică anual numai cu 10%. O restricţiune care atinge demnitatea oraşului şi interesul public.

Punctul *b)* Arendaşul se obligă a plăti anuităţile după împrumuturile contractate de oraş în interesul uzinei electrice (înainte şi în decursul războiului) la Banca Hipotecară Maghiară din Budapesta. Aceasta este o incorectitudine săvârşită numai în interesul firmei „Ganz", care e în legătură cu sus-zisa bancă. Ştim cu toţii că creanţele ungureşti faţă de oraşe pot fi achitate numai prin comisia de lichidare, care are datoria de a apăra interesele Ţării. Şi atunci a trece o eludare a legii în contract şi a viola astfel interese naţionale este mai mult decât o incorectitudine.

Punctul *c)* Arendaşul va plăti anuităţile „asupra împrumuturilor cu amortizare, ce se vor ridica de către oraş în timpul contractului în lipsă de altă înţelegere între părţi pe termen de 50 ani, pe cheltuelile oraşului, în înţelegere cu arendaşul şi în scopul achiziţiilor şi investirilor necesare Uzinei electrice". Adecă împrumutul trebue contractat de oraş, iar „arendaşul este obligat să procure oraşului ofertă, pe care însă oraşul are datoria a o primi numai în cazul.... de va fi mai avantagioasă decât oferta procurată de oraş". Ce tupeu, a întroduce astfel de stipulaţiuni într'un contract. Bine că nu s'a obligat oraşul de a primi oferta arendaşului şi dacă e mai oneroasă decât alte oferte. Şi apoi straşnică obligaţiune are arendaşul de a procura „oferte", nici nu ştim cum o să suporte o astfel de greutate.

Punctul *d)* „Arendaşul este obligat a plăti oraşului din profitul net al fiecărui an de gestiune ce rezultă din intreprinderea de exploatare a curentului electric şi a intreprinderii de instalaţiuni 70% zis şaptezeci procente în primii 15, zis cinsprezece ani de gestiune şi 72% zis şaptezecişidouă procente în ultimi 10 (zece) ani de gestiune. Arendaşul garantează că beneficiul oraşului nu va fi mai redus decât 2 (două) % al încasărilor brute din vânzarea curentului electric". Acest avantaj la aparenţă considerabil trebue redus la adevărata lui valoare prin cunoaşterea unor alte dispoziţiuni ale contractului.

Din art. 20 rezultă că orice plată, la care este obligat arendaşul se va face în sarcina beneficiului net, deci arendaşul în tot decursul contractului un ban nu dă din averea sa iniţială. Bine să înţelegem acest lucru.

In art. 9 se zice „La acoperirea ceheltuelilor de amplificare şi oraşul va contribui cedând arendaşului cota sa din beneficiu net ce i se cuvine conform art. 4 punct *d)* din prezentul contract însă maximum pe timp de 3 ani de gestiune socotiţi dela preluarea Uzinei“. Deci 3 ani oraşul nu ia nici un ban, dar arendaşul încasează 30% din beneficiu net, pentrucă pe el nu-l obligă la renunţare nici un text al contractului.

Participarea oraşului astfel redusă se micşorează şi mai simţitor prin dispoziţia următoare a art. 9 „Noua instalaţie thermo-electrică de rezervă cu capacitate de 1200 H P. precum şi instalaţia hidroelectrică va forma dela început proprietatea exclusivă a oraşului. *După aceste instalaţiuni odată terminate arendaşul însă nu va fi obligat a plăti oraşului nici un fel de arendă“.* Adecă după instalaţiunile de amplificare, care se vor face, precum vom vedea mai la vale, numai din banii oraşului şi a consumatorilor, excluziv arendaşul va trage foloase. Poate cineva susţine că aceasta e stipulaţiune cinstită?

Pentru ochii lumei a trecut în contract că arendaşul garantează 20% din venitul brut drept parte de beneficiu pentru oraş, dar într'adevăr aceasta garanţie e un fleac. Iată ce zice art. 17: „Preţurile unitare ale curentului electric se vor stabili în baza propunerii arendaşului astfel, că cheltuelile înşirate în art. 20 se nu întreacă 80% (optzeci) din încasările ce vor resulta din preţurile astfel stabilite, adecă în aşa fel, că venitul net să fie de minimum 20 (douăzeci) % şi maximum 25 (douăzecişicinci) % din încasări“. Să nu uităm că în art. 20 între cheltuieli în punctul 6) e luată şi „arenda anuală pe toată durata contractului“. Astfel se computâ între cheltuieli toate avantajele şi plăţile făcute oraşului afară de partea din beneficiul net. Deci arendaşul merge la sigur fără, nici un risc. Şi dacă ştim din noul buget al oraşului că venitele brute ale uzinelor fac azi 30 milioane, după amplificare şi cu urcarea taxelor nu face peste 50 milioane şi atunci calculaţi ce venit va avea bietul arendaş pentru cheltuiala de 8000 lei anual (2% după actul de garanţie de 400,000 lei).

Cu modul şiret de a stabili partea oraşului din benficiu este în strânsă legătură fixarea răspunderii oraşului pentru daune. Iată art. 2 al 2 ce spune: „Cheltuelile de restabilire cari nu provin din uzarea naturală, *ci din vina sau imprudenţa unei terţe persoane,* precum şi daunele şi cheltuelile de restabilire survenite din cauza de forţe majoră (§ 23) îl privesc pe oraş“. Iar art. 23 prevede drept cazuri de forţă majoră între altele „spargeri de maşini“, „ruperi de iazuri“ „greva parţială şi generală“. „boicot“, „încetare de muncă“ „restricţie de muncă“ etc. Cu un cuvânt arendaşul poate săvârşi acte cu rea credinţă şi negligenţă, el este la adăpost faţă de orice răspundere. Şi dacă ştim că contractul arendaşului îi asigură dreptul de a face reparaţiuni, ne putem închipui ce admirabilă sursă de venit va fi „imprudenţa terţelor persoane“ şi „forţa majoră“ pentru arendaş şi ce proastă afacere pentru oraş.

Este interesant reglementat dreptul oraşului de a rezilia contractul. Iată ce spune art. 7: „Dacă arendaşul nu ar furniza curent în 48 ore şi piedicile nu le-ar putea înlătura, la invitarea oraşului juriul de arbitrii va numi un expert care-i va fixa arendaşului timpul pentru punerea din nou în funcţiune a uzinei şi dacă şi nici după expirarea acestui termen arendaşul nu va putea furniza curent, va fi îndreptăţit oraşul a-i impune pentru fiecare zi o amendă penală de 10.000 (zecemii) ori pactul fixat pentru iluminaţie per una Hectowat-oră până atunci *dar cel mult de una lună* — până ce va putea da curent cel puţin pentru iluminaţia publică. După expirarea acestui termen (de una lună) oraşul va fi îndreptăţit de a rezilia acest contract de arendă şi pe arendaş a-l înlocui cu oricine ar voi“. Va să zică oraşul trebuie să stea o lună fără întrerupere în beznă şi atunci va putea desface contractul. Arendaşul poate face experimentări gratuite cu noi.

Oraşul are dreptul şi la control, dar iată cum. Un pasagiu din art. 25 spune: „şi fără ca comisia să aibă oarecare drept de amestec în conducerea uzinei“. Şi atunci întrebăm ce rost mai are controlul, dacă nimic nu se poate preveni. Dar e mai interesant să cunoaştem situaţia specială juridică a acestei comisii. Ascuns în art. 20 la cheltueli sub punctul *f),* vedem: „Onorariul comisiei de control a oraşului, tot şasezeci mii anual, care sumă va creşte sau decreşte în proporţia urcării sau scăderii preţului de unitate a curentului“. Ce imoralitate, ca organul de control să fie plătit de cel controlat şi încă mărimea onorarului să fie în funcţie de urcarea preţului curentului, unde comisia are cuvânt deciziv. Bine sunt apărate interesele consumatorilor!

Dar obiectivul acestui contract este amplificarea uzinelor. Toată lumea ar crede, că oraşul a dat în arendă uzinele din cauza lipsei de capital şi arendaşul ne pune capitalul necesar amplificării. Este o eroare. Precum am văzut mai sus amplificarea cade în sarcina oraşului, pentrucă el contractează împrumuturile necesare (cu amortizaţie pe 50 ani, din 25 ani după espirarea contractului, va amortiza oraşul!), el cedează pe 3 ani cota parte din beneficiu şi în urmă vin consumatorii conform art. 9: „Oraşul împuterniceşte pe arendaş ca pentru acoperirea cheltuelilor acestor amplificări începând cu prima zi a lunei care va urma după luarea în primire a obiectului de arendă, să poată încasa dela toţi consumanţii fără deosebire şi după toate preţurile actuale suprataxe peste sumele tarifale în scopul armonizării cheltuelilor de amplificare“. Aşa, dar arendaşul un ban nu pune dintr'al lui. Şi atunci ne întrebăm ce nevoie mai e de arendaş? Iată răspunsul:

Amplificarea este obligat (sic!) a efectui amplificarea în baza devizelor întocmite de el şi cu materialul şi personalul propriu. Concurenţa exclusă. Şi atunci când ne gândim că amplificarea e o afacere de 100—120 milioane, ne putem închipuim ce folos „modest“ o să aibă arendaşul.

Mai are contractul multe dispoziţiuni interesante, ar fi bine să fie cunoscut în întregime, dar e foarte lung, deci greu de publicat în cadrele unui articol. E un adevărat cap de operă în ce priveşte apărarea intereselor arendaşului (a unui grup de particulari şi bănci!) şi spolierea oraşului şi a consumenţilor.

Am prezentat chestiunea în formă documentată, **nu ca** *să învinuim anumite persoane.* Cari sunt cei buni şi cari sunt cei răi să judece cititorul. Am demascat afacerea ca lumea de bine să ştie, la ce sunt unii capabili şi ce se poate face cu bunul public. Iar cei cari ar voi realizarea acestui plan diabolic să ştie că săvârşesc o incorectitudine şi o ilegalitate, pe care este şi va fi în drept orice guvern al Ţării să le repare cu o singură trăsătură de condeiu.

VALERIU ROMAN

Un orăşel ce ne-a dat mari patrioţi: Orăştia

„Prietenul se cunoaşte la necaz" zice un proverb românesc. Şi cu adevărat se poate afirma acest lucru şi despre *patriotismul* fiecăruia din noi. Bun patriot este cu adevărat numai acela, care îşi manifestă, în *zile de grea cumpănă,* dragostea lui faţă de naţiunea din care face parte. Mulţi sunt aceia, cari prinşi în mrejele societăţii cosmopolite îşi uită de eul lor, de sacrele datorii faţă de naţiune şi aceşti indivizi sunt *coadele de topor* care aduc, ruina naţiunii.

Sunt din fericire şi persoane, cari nici un moment nu-şi uită de sine, în al căror suflet veghează trează sentinela conştiinţei naţionale, şi cari persoane îşi subordonează toate interesele lor, intereselor naţiunii, poporului, din al cărui sânge sunt născute. Natural, că cele din urmă sunt rari, foarte rari, şi ele când apar ca nişte comete, strălucesc un moment pe orizontul vieţei naţionale, apoi dispar, lăsând în urmă o dungă de lumină pe care, numai aceia o văd şi o simt, cari şi-au sădit în suflet aceleaşi scântei ale fermei credinţi, pe cari le nutrise decedaţii.

Unul din focarele care a radiat atâta patriotism, atâta dragoste neţărmurită de neam, de lege strămoşească, de obiceiuri, credinţe, de portul naţional românesc, a fost şi este adevărat şi astăzi orăşelul mic din inima Ardealului: Orăştia. Strânşi legaţi prin tradiţie de strămoşii lor, românii din acest oraş şi jur, precum şi-au păstrat în zilele de restrişte demnitatea de român, şi-o păstrează şi o vor mai păstra-o încă, credem, până la sfârşitul veacurilor, căci este un popor cu deplină conştiinţă de sine, un popor, care nutreşte în suflet cele mai ferbinte scântei ale scntimentelor patriotice, un popor, care nu numai în trecutul întunecat dar şi astăzi îşi urmează mereu aceeaşi cale a intereselor naţionale. Din sânul acestor români s'a născut acea „pasăre măiastră cu ciocul de fer" care ne-a vestit zorile zilei mult visatei libertăţi şi care s'a prăbuşit de pe vârful Carpaţilor când a voit să treacă dincoace de ei şi să dea mâna fraţilor de acelaş sânge. Acel suflet nobil, băiatul ţăranului Dumitru Vlaicu din Bintinţi, în atmosfera caldă a spiritului naţional dintre românii de pe aceste plaiuri s'a ridicat şi aici în acest orăşel şi-a petrecut mare parte din copilăria sa. Aici i-s'a născut idea sublimă să-şi facă aripi şi să se înalţe spre soare ca un vultur şi astfel să-şi ia Neamul şi *„să-l treacă'n altă ţară"* în pământul făgăduinţii, din ţara robiei seculare a Faraonului românilor.

Dar... înainte de Vlaicu şi după el, entuziaşti patrioţi din acest ţinut au avut foarte mult de suferit sub stăpânirea umilitoare a asupritorilor. Şi noi chiar aici în suferinţele acestea atât de neumane aflăm tăria şi constanţa neclintitului patriotism a acestor români, cari au jertfit atât de mult pentru naţiune şi cari... ducere... îi vedem că sufăr şi astăzi... pentru că îşi manifestă încă dragostea faţă de patrie, faţă de naţiune.

Pentru ca să nu creadă lumea că exagerez chestiunea las să urmeze aici câteva date, cari vor dovedi cele spuse în privinţa aceasta.

In 16 Maiu 1903. — Părintele Ion Moţa, redactorul „Libertăţii" din Orăştie, e osândit în Cluj la 1 an temniţă ordinară şi 1000 kor. pentru articolul: „A murit Matia şi cu el şi dreptatea".

In 11 Nov. 1903. — Iuliu Ioanovici, redactor la „Libertatea" din Orăştie, e osândit în Cluj la 5 luni temniţă ordinară pentru „agitaţie în potriva Statului maghiar", săvârşită în articolul „Sus inimile noastre".

In 19 Februarie 1905. — Iuliu Ioanovici, redactor responsabil la „Libertatea", e osândit pentru poezia „Roata dela Belgrad" a lui V. Moldovanu, la 1 an temniţă şi 1000 kor. amendă.

In 19 Aprilie 1905. — Preoţii I. Săcărea din Jibot şi Ion Moţa din Orăştie, sunt pedepsiţi cu câte 14 zile temniţă, câte 50 kor. amendă şi cu perderea drepturilor cetăţeneşti pe un an, pentru că au făcut „agitaţie" de pe amvon citând o vorbire a dlui dr Aurel Vlad.

In 1 Iulie 1906. — „Curia" (Curtea de Casaţie) aprobă sentinţa adusă, ca părintelui Ion Moţa să i se detragă pentru totdeauna ajutorul dela Stat sau congrua, ce i se cuvine ca preot şi nici odată să nu i se mai dea acest ajutor, ori unde ar fi dânsul în funcţie.

In 12 Iunie 1907. — Dna Anuţa Vlad, soţia dlui dr. Aurel Vlad, e osândită la 1 lună temniţă şi 200 kor. amendă, pentru că la examenul unei şcoale primare româneşti a îndemnat pe copii, să vorbească şi să citească româneşte.

In 10 Februarie 1908. — Iuliu V. Ioanovici, redactor la „Libertatea" din Orăştie, e osândit în Cluj la 18 luni puşcărie ordinară, pentru „agitaţie prin presă".

In 27 Maiu 1908. — Dna Anuţa Vlad, e osândită în Deva la 1 lună închisoare şi 300 kor. pentru „agitaţie".

In 18 Dec. 1908. — In Orăştie 30 de inşi sunt citaţi la poliţie şi sunt pedepsiţi cu câte 30 kor. şi 2 zile închisoare, pentru că la costumul naţional au purtat ici-colo culorile tricolorului român.

In 18 Dec. 1908. — Sunt pedepsiţi de poliţia din Orăştie cu câte 2 zile închisoare şi 30 kor. dr. Aurel Oprea şi Ioan Mihali fiindcă copilaşii lor aveau tricolor la costumele româneşti.

In 4 Martie 1909. — Părintele Ion Moţa, redactorul „Tovărăşiei" şi „Foii Interesante" (ca supliment la „Libertatea" din Orăştie), e pedepsit cu 8 kor. de către procuror, — pentruce factorul a pierdut un număr din „Tovărăşia si Foaia Interesantă", care astfel dlui procuror nu i-a mai sosit.

In 9 Iulie 1910. — In Orăştie multă lume la târg. Jandarmii pornesc o goană după tricolor. Zmulg nu numai cingătorile, ci până şi băerile dela trăistii, bătând şi arestând o mulţime de ţărani, pe cari apoi poliţia oraşului îi pedepseşte pentru „agitaţie" în contra statului naţional maghiar.

In 9 August 1910. — In Orăştie dna Anuţa Vlad, e pedepsită cu 2 zile temniţă şi 40 kor. amendă, pentrucă a purtat brâul tricolor.

In 10 Oct. 1910. — Păr. I. Moţa, e pedepsit cu 40 kor. pentru o broşură „antipatriotică", în care spunea că trebue să boicotăm pe străini*).

Iată deci o imagine fugară în care se vede totuş clar suferinţele românilor din Orăştie şi jur şi mai ales în care se vede atât de frumos strălucind, ca soarele de după nori, iubirea mare de limbă, de credinţe, de obiceiu; din cari se vede caldul patriotism ce-au nutrit românii din aceste locuri.

Şi acuma, dacă vom privi la faptele mari din satele noastre, la sacra luptă naţională ce-au început-o tinerii universitari pentru desrobirea, economică a patriei, — oare pe cine vom vedea în fruntea acestor mişcări şi în fruntea acelora cari fără vină — ca şi în zilele asupririi — au suferit şi au tăcut. Nu este oare printre

*) Datele acestea sunt scoase din: „Suferinţele din Ardeal" de Vasile Stoica, Chicago, ILL. 1917.

dânşii traducătorul „Protocalelor Inţelepţilor Sionului ?“ Şi dacă este, să ne întrebăm cine este acela şi de unde e? Ion Moţa, fiul, din Orăştie. Nu e mai prejos de tatăl său. „Aşchia nu sare departe de copac. Din stejar, stejar răsare! Cu astfel de oameni se poate mândri naţiunea română, căci ei lucrează din toate puterile lor pentru binele ei.

Astfel de oameni a crescut şi a nutrit pământul acesta sfânt. Şi cine ştie câţi o să mai crească. Numele lor va străluci pe paginile istoriei naţionale în eternitate, căci patriotismul lor i-a făcut nemuritori.

SIMEON RUSU

O carte neconfiscată...

Un puşcăriaş jidovit îşi bate joc de întreg neamul românesc

In vara anului trecut a apărut în atelierele ziarului jidovesc „Adevărul“ o broşură a cunoscutului puşcăriaş N. D. Cocea. Jidanii de sigur se vor fi îngrijit ca această carte să fie împrăştiată în mii de exemplare, pentruca să se vadă cât este de netrebnic neamul românesc, care totuşi mai are curajul să critice pe evrei... Şi cartea nu este confiscată. Dimpotrivă, ea se desface cu un oarecare sprijin (cel puţin tacit) al celor de sus, pentrucă de român îţi poţi bate joc nepedepsit şi cât vrei în propria lui ţară, dar de jidov, — nu!

Jidanii laşi din strada Sărindar nu au avut cel puţin curajul să iscălească ei prefaţa stupefiantă a broşurei intitulată "Ignoranţă...". Au angajat un român jidovit — pentru jidovi prea puţină importanţă are dacă el este om cinstit sau puşcăriaş — şi această unealtă lipsită de caracter, scoasă din fundul ocnelor în lipsa momentană de parale ce-l jena, a scris prefaţa prin care se leapădă de neamul românesc spre a se arunca în braţele Cahalului ce rânjea bucuros.

Nu vom polemiza cu acest vândut nenorocit, pentrucă nu ne putem scoborî până a sta de vorbă cu el, nici chiar în cazul că ar fi liber iar nu la închisoare pentru trădare. Nici nu ne interesează personalitatea patologică a acestui vândut nenorocit, vom căuta însă la spatele lui pe iniţiatori. Şi cine credeţi că sunt ei alţii decât jidovii dela „Adevărul“, pentru cari este o nespusă satisfacţie că au putut cumpăra pe un „român“ — oricum ar fi el — pentru a batjocori propriul său neam!

Nu vi se pare că la spatele puşcăriaşului Cocea, când scrie următoarele rânduri din prefaţă, rânjeşte diavoleşte un jidan ?

„Aţi observat — în primul rând, că toţi cei destituiţi pentru vânzare, trădare sau jaf, sunt vai! Români, numai români, neaoş români, români din creştet până'n talpă şi din vârful unghiilor până în fundul buzunarelor. Nici unul nu poartă deochiate nume streine. Toţi sunt împodobiţi cu cele mai frumoase şi poetice nume româneşti“.

Şi mai departe:

„Veţi observa în al doilea rând, şi asta e o consolaţie... că cei destituiţi pentru înţelegere cu inamicul sau pentru jefuirea nevoiaşilor, sunt fruntaşii satelor... asta înseamnă că trădarea, sau cel puţin Jăcmăneala, nu sunt niciodată în funcţie de rasă, sunt totdeauna în funcţie de clasă“.

Adică dupăce terfeleşte neruşinat întreg neamul românesc, mai scoate basma curată pe evrei, cari ar rămâne că sufer pe nedrept de toate persecuţiile antisemiţilor „molipsiţi de orbul găinilor patriotice“.

După aceste argumente, pe cari puşcăriaşul jidovit le crede destul de puternice, crede că este nimerit să încheie în felul următor:

„Să nu vă miraţi prin urmare, că neştiind despre ce vorbesc, atâţia ignoranţi vorbesc aşa cum vorbesc. Să nu vă miraţi că toţi câţi suntem îi ascultăm cu resemnare şi le suportăm în tăcere impertinenţele. Şi să nu vă miraţi cum nu m'aşi mira eu însumi dacă într'o bună zi am afla că cutare notar sau primar cu zapis de revocare în regulă, semnat de ministru, parafat de Vodă şi înmormântat în colecţia „Monitorului Oficial“ e tocmai vajnicul antisemit de astăzi şi unul din fruntaşii naţionalismului integral“.

Iată o carte care nu este confiscată! Este cartea puşcăriaşului Cocea prin care batjocoreşte în acest mod revoltător întreg neamul românesc.

In timpul scurt de când a apărut această carte s'au produs însă câteva evenimente demne de relevat. Intâi că Cocea a intrat la închisoare pentru a-şi face puşcăria de un an şi jumătate la care a fost condamnat. Pe urmă s'a descoperit procesul de spionaj judecat de Consiliul de răsboi din Capitală, al cărui acuzaţi au fost aproape toţi jidani. Mai în urmă s'a descoperit complotul comunist, în care dintre 430 arestaţi 400 sunt tot jidani.

Este însă totatât de adevărat că acestea nici nu sunt lucruri noui. Nu este greu să aduni material pentru o carte din colecţiile Monitorului Oficial arătând pe funcţionarii necinstiţi, dar este atât mai greu să publici numele acelor totdeauna şi fără excepţie evrei, cari i-au mituit, i-au sedus şi i-au amăgit spre a-şi vinde cinstea. Totatât de greu ar fi să aduni numele acelor multe sute de mii de jidovi, cari în timpul răsboiului au dezertat, au fost spioni, au traficat cu inimicul, au speculat chinurile unei naţiuni ce se lupta în ghiarele morţii. Este oare un singur român în această ţară, care nu ne-ar putea spune 4—5 evrei din soiul acesta? Sau nu sunt oare jidani complotiştii la siguranţa statului de azi, bolşevici, atentatori arestaţi deodată cu sutele pentruca ziua următoare să-i apere din oficiu „Adevărul“ sau să publice scrisori apocrife dela cei evadaţi spre a induce în eroare autorităţile?

Dar între român şi jidan este o deosebire. In general naţiunea română e cinstită şi îşi publică fără jenă în Monitorul Oficial rătăciţii pentrucă sunt şi de aceştia. Dintre puţinii jidovi funcţionari de stat a-ţi văzut însă vre-unul care să nu fi ajuns cu timpul pe paginile Monitorului? Pe urmă rătăciţii noştri cu câte un abuz se mulţumesç a figura în acest oficios, pânăce nenumăratele mii de jidani criminali de rând, trădători, dezertori, atentatori şi complotişti sunt cuprinşi în mănunchiu compact prin cazierele judiciare, poliţieneşti şi ale siguranţei, sau prin dosarele Curţilor Marţiale...

Această carte care cu atâta neobrăzare are cutezanţa a ne lovi în faţă şi a contesta cinstea întregului neam românesc — a rămas neconfiscată. Se suprimă însă publicaţii, cari nu s'au avântat atât de departe nici la adresa jidanilor, despre cari bine ştim că aveau ceva mai mult de scris.

Un singur lucru ne-ar plăcea să ştim. Dacă s'ar încerca editarea într'o lucrare (desigur ar fi nevoie de o serie nesfârşită de volume) a tuturor ticăloşiilor săvârşite de jidani oare nu s-ar confisca ?

AUREL GOCIMAN

Procesul lui Corneliu Zelea Codreanu

S'au înscris alte câteva mii de apărători. — Măsurile de ordine. Juraţii focşeneni merg în grup. — Un apel al d-nei Maria Cuza. Achitarea e sigură.

Un fenomen interesant şi foarte grăitor se petrece în jurul procesului lui Corneliu Codreanu. Cu cât autorităţile fac tot felul de presiuni, cari să ducă la condamnare, cu atâta curentul favorabil achitării sale creşte în mijlocul opiniei publice cinstite româneşti.

Procesul lui Corneliu Codreanu a luat astăzi proporţii epice Se vede acest fapt nemaipomenit că din toate părţile ţării, bunii români aleargă ca apărători. Dela ţăran, până la intelectualul de seamă, toţi şi-au dat întâlnire la bara apărării, ca să ridice cuvântul lor răspicat pentru achitarea lui Corneliu Zelea Codreanu. Procesul acesta a ieşit din marginile stricte ale cronicei judiciare. A intrat în interesul şi odată cu aceasta în cântecile poporului, ceeace înseamnă că verdictul se poate mai dinainte cunoaşte.

Ştirile ce le avem până acum despre proces sunt din cele mai emoţionante.

Mii de noi apărători şi-au trimis înştiinţările curţii cu juri din Turnu-Severin. Din Focşani vor veni cu miile participanţii, cari s'au înscris şi şi-au plătit chiar drumul. Din Galaţi se vor urca cu vaporul pe Dunăre. Din Ardeal vor străluci în albeaţă costumele moţilor.

Parecă e un făcut, ca Severinul, care a fost puntea de legătură cu strămoşii noştri romani, să fie astăzi locul de afirmare al demnităţii naţionale şi de cimentare a virtuţilor noastre creştine.

Autorităţile se pare că vor lua măsuri din cele mai severe. Parte din ele sunt cunoscute, oprirea oamenilor în gări, arestările şi altele. Poate se vor mai găsi şi altele noi.

Să nu se uite însă că instanţa juraţilor este instanţă de justiţie populară. Şi poporul va ţinea să i se respecte simţul de dreptate.

Un frumos gest fac juraţii focşeneni, cari se vor prezenta cu toţii la Severin, ca apărători. Mamele române nu vor lipsi nici ele, dela locul datoriei. Iată apelul adresat de d-na Maria A. C. Cuza, soţia marelui luptător pentru apărarea naţională creştină:

„Către Femeile Române!

In luna de faţă Maiu, urmează să se judece la Turnu-Severin procesul studentului luptător Corneliu Zelea-Codreanu.

Când mai multe mii de Români bărbaţi, s'au înscris ca apărători ai lui, nu se poate ca femeile române să stea nepăsătoare!

Legile ţării ne îngădue şi nouă să apărăm pe cei buni înaintea juraţilor.

Să ne folosim dară şi de acest drept, înscriindu-ne cât mai multe femei ca apărătoare ale lui Codreanu, — chiar dacă împrejurările nu ne-ar îngădui ca toate să mergem la proces, ori să venim la cuvânt.

Să se ştie însă, de toţi, că gândul şi sufletul nostru sunt acolo şi că cerem hotărît achitarea lui Codreanu!

Pentru acest scop, rugăm pe toate surorile de o credinţă cu noi, să înainteze dlui Preşedinte al Curţii cu juri din Turnu-Severin o cerere, de cuprinsul următor:

Subscrisa . . . . . locuitoare în comuna . . . str. . . . No. . . judeţul . . ., am onoare a Vă ruga, să binevoiţi a mă înscrie printre apărătorii lui Corneliu Zelea-Codreanu, în procesul acestuia, ce urmează să se judece înaintea Curţii cu juri din Turnu-Severin.

Rugăm pe surorile noastre din oraşele şi satele României-Mari, să grăbească a înainta sute de astfel de cereri, împlinind forma cuvenită. Petiţiunile acestea veţi binevoi a le trimite, în scrisoare recomandată, la adresa: Doamnei Maria A. C. Cuza, în Iaşi, str. Codrescu No. 3 — de unde vom purta de grijă, ca să fie înmanuate la timp dlui Preşedinte al Curţii cu juri.

In numele unui grup de d-ne din Iaşi: *Maria A. C. Cuza.*

După toate semnele ce se arată dinainte, achitarea lui Corneliu Zelea Codreanu e sigură! (i. is.)

O conferinţă internaţională asupra chestiunii jidoveşti

Lumea se deşteaptă în faţa pericolului jidovesc. Acest fapt nu mai poate fi negat de nimeni; iar oamenii politici au datoria să ţină seama de un nou element, care intră cu tot mai multă greutate în jocul forţelor ce determină conducerea treburilor publice în fiecare ţară. In adevăr, nu este ţară în Europa unde să nu se desvolte tot mai puternic *sentimentul solidarităţii naţionale*, unde să nu se simtă nevoia strângerii rândurilor faţă de jidani. Dar mişcarea nu se desfăşoară izolat în fiecare ţară, rămânând îngrădită prin existenţa hotarelor politice.

Pericolul fiind general, curentul antisemit, ca o reacţiune necesară trece peste graniţele statelor, căutând a opune unei primejdii ce s'a abătut deasupra tuturor naţiunilor, o forţă de rezistenţă şi de luptă care să-şi tragă vitalitatea din ajutorul tuturor naţiunilor primejduite. Inceputul s'a şi făcut prin iniţiarea de conferinţe internaţionale asupra chestiunii jidoveşti. Anul acesta s'a ţinut una la Salzburg în Austria, unde era invitat şi dl Profesor Paulescu prin următoarea adresă, tradusă din limba franceză:

Wiena, 10 Martie 1925
I Operning 6

Domnule,

In 1924, persoane de naţionalităţi diferite îşi dăduseră întâlnire la Paris, spre a delibera asupra măsurilor de luat pentru a combate printr'o sforţare comună pericolul ce ameninţă pe popoarele ariano-creştine din partea jidanilor.

Măsurile adoptate cu acea ocazie şi rezultatele obţinute de atunci încoace în diferitele ţări, mulţumită acestei lucrări pregătitoare nu constitue decât un început modest de mişcare anti-iudaică internaţională. Ceiace rămâne de făcut va forma obiectul desbaterilor unei a doua conferinţă, care va avea loc de astă dată, la Salzburg, în Austria, la Paşte (dela 11 la 13 Aprilie).

Comitetul de iniţiativă îşi ia libertatea să vă adreseze, prin mijlocirea mea, rugămintea de a binevoi să asistaţi, în calitate de reprezentant al naţiunii dvoastră la această reuniune al cărei folos va fi în deosebi acela de a pune în *con'act personal* acele persoane cari urmăresc acelaşi scop.

Baza acestei conferinţe va fi, ca şi pentru aceia care a precedat-o, de a procura participanţilor ocazia unui schimb de idei în libertate asupra chestiunii jidoveşti, de a înlătura toate chestiunile de ordin religios sau naţional, cari nu au legătură cu obiectul susmenţionat, de a evita orice tendinţă de majorare şi

de a exclude tot ce poate privi afacerile de politică internă a diferitelor popoare. In ce priveşte fondul, conferinţa va adopta punctul de vedere al *solidarităţii* civilizaţiei ariano-creştine, a *neadmiterii* jidanilor chiar botezaţi precum (şi neadmiterea) a ori cărui aderent al Francmasoneriei sau a altor organizaţiuni similare.

Pentru motive de ordin curat tehnic se propune a se alege limba franceză ca limbă de desbatere la această conferinţă internaţională, la care se poate permite accesul a 3—4 reprezentanţi ai fiecărui popor. Dar se va avea grija de a se face ca deliberările să fie înţelese de toţi membrii conferinţei.

Până acum s'au anunţat rapoarte asupra următoarelor puncte:

1. O privire asupra succeselor obţinute până acum prin colaborarea internaţională.
2. Agenţii de presă şi relaţiuni internaţionale ale jurnalismului.
3. Colaborarea deputaţilor (membri ai Parlamentului) diferitelor ţări.
4. Colaborarea economică.
5. Măsuri ulterioare de luat în vederea expansiunii mişcării antiiudaice.

Vă rog, domnul meu, să aveţi amabilitatea de a-mi comunica cel mai curând posibil, dacă putem conta efectiv pe participarea dvoastră. In caz de refuz, aţi fi foarte prevenitor, dacă aţi binevoi să ne propuneţi o altă persoană convenabilă din naţiunea dvoastră.

In ce priveşte locul unde se va întruni conferinţa, vi-l vom face cunoscut după ce vom fi primit adesiunea dv.

Primiţi, domnul meu, expresia sentimentelor mele cele mai distinse.

GEORGES DE POTTERE
Ancien Consul Général

Cât preţueşte capul unui jidan
Epilogul procesului Bacaloglu-Rosenthal

Cititorii noştri îşi amintesc faptele în amănunt. Cunoscutul avocat din Bucureşti, Alexandru Bacaloglu, unul din fruntaşii şi conducării mişcării naţionaliste-creştine, fiind ofensat în coloanele presei jidoveşti, de sub conducerea — pe atunci — a lui Rosenthal, neputându-şi lua satisfacţie pe altă cale, întrucât Rosenthal, în afară de purtarea sa scandaloasă faţă de ţara care îl oploşise cu bună voinţă, mai era şi binişor certat cu justiţia, s'a mulţumit să aplice jidanului o corecţiune contondentă, bine meritată. Cum pe vremea aceea, Rosenthal era mare pontif al presei „rumune“, s'a făcut un tărăboi nemaipomenit. Comunicate medicale se lansau din ceas în ceas, ca să anunţe poporului starea „suveranului“ de origine galiţiană, oameni politici îşi lăsau cărţile de vizită, articole sentimentale se prelingeau beltelos în coloanele presei făcătoare de „celebrităţi“, într'un cuvânt „ţara întreagă era sguduită de acest fapt“.

Venit procesul la judecată, închipuiţi-vă, numai la judecătoria de ocol, întreg alaiul cu surle şi tobe, n'a contribuit să dea procesului proporţiile anticipate de presa jidovească. Un judecător conştient nu s'a lăsat intimidat şi a închis diferendul condamnând pe avocatul Bacaloglu să plătească amendă 50 lei. *Această sentinţă era un avertisment pentru jidanii pripăşiţi în număr prea mare în această ţară, cari merg cu îndrăzneala până a ne terfeli bunele nume şi a ne batjocori în casa noastră.*

Şi era în acelaş timp o satisfacţie dată din plin avocatului Bacaloglu, pentru toată ploaia de invective, cu care-l acoperise presa jidovească.

Oculta neagră nu putea să rămână indiferentă în faţa acestei înfrângeri. Presiunile încep tot mai stăruitoare, astfel că ministrul Mârzescu le cedează şi mută pe judecătorul, care a dat curagioasa sentinţă tocmai în Cadrilater, îl trimite cu alte cuvinte în surghiun şi-i frânge la mijloc cariera, pentrucă nu s'a ştiut mlădia influenţelor semite.

Procesul ajunge în apel. Avocatul Bacaloglu reconstitueşte faptele, avocaţii Paul Iliescu, Ionescu Porsenna şi Emil Vasiliu fac strălucite pledoarii, cari erau în acelaş timp lecţii de demnitate naţională şi cetăţenească.

Instanţa de apel se găseşte pusă la grele încercări. Deoparte conştiinţa, de alta presiunile. Pronunţarea sentinţei — lucru rar pomenit — se amână, odată, de două ori.

In fine conştiinţa magistraţilor învinge şi ministrul „dreptăţii“ primeşte o formidabilă palmă. Nu se revizueşte sentinţa, ci se urcă numai amenda la 1000 lei. Una mie de lei, capul unui jidan obraznic!

Prin verdictul instanţei de apel, magistratul, care a dat prima sentinţă îşi recapătă reabilitarea sa. Tot mai este justiţie în ţara românească...

(i. is.)

Reclamă jidovească

De multe ori în numerile acestei reviste, am indicat faptul că jidovimea de pe glob a prins o puternică conştiinţă şi mândrie de forţa şi menirea ei ca rasă după terminarea marelui războiu.

Printre alte multe dovezi, a căror eficacitate o simte dureros şi iremediabil lumea încă suferindă, cum este tirania finanţei internaţionale care scumpeşte viaţa până la exasperarea popoarelor spre a le împinge cu premeditare la un alt războiu şi de aci la alte dezastre din care să mai câştige din nou rasa lui Israel, lăsând la o parte multe dovezi de asemenea natură, atragem astă-zi atenţia cititorilor noştri asupra organului de publicitate curat şi exclusiv jidovesc, în care se preamăreşte puterea şi viitorul jidovimei, în revista apărută la începutul acestui an, numită *La Revue juive.* Directorul, comitetul de conducere, colaboratorii până acum anunţaţi sunt în majoritate jidani, având ca adjutanţi docili şi interesaţi câţi-va jidoviţi cari poartă nume ca Herriot, Painlevé, Charles Gide, Albert Thomas. E un mod de a-şi face reclamă seminţia lui Israel trâmbiţând *urbi et orbi* colaborarea unor nume, cunoscute în politica şi ştiinţa franceză, la întreprinderea de a se iudaiza lumea sărăcită şi obosită de războiu. Este un mijloc ce poate impresiona pe naivi, de a obţine dela acele nume de scriitori arieni saluturi entuziaste trimise cu ocazia întemeierii Universităţii dela Ierusalim, contra căreia nici un antisemit nu avem nimic de spus; dar cu care prilej avem ceva de adăugit şi anume: Universitatea Sionului nu este o ţintă în planurile secrete ale Jidovimei de pretutindeni, ci constitue numai unul din multiplele mijloace prin care rasa lui Israel tinde la sfărâmarea actualei organizaţii creştine, politice şi sociale, spre a ridica peste ruine domnia semită, conform preceptelor fixate în taină la primul congres sionist din Basel (1897) şi destăinuite lumii ariene, în ciuda Jidovimei, prin cartea întitulată „Protocoalele Inţelepţilor Sionului“.

Ori cât s'ar lăuda evreii, prin reviste internaţionale de influenţa ce exercită în lume şi în mod indirect, ori cât ar căuta să ne impună şi să ne intimideze prin legăturile ce au cu puternicii zilei din toate ţările; trebue totuşi să afle, dacă au un fir de psihologie, că desfăşurarea cu emfază, cu zgomot şi ameninţări a

mijloacelor lor de dominaţiune actuală, nu poate schimba felul de a simţi şi de a gândi la poporul român asupra superbului său destin în bazinul bogat al Dunării de jos; ci din contră, arătându-i şi mai mult gravitatea pericolului prin manifestaţiuni grosolane de parveniţi, nu fac decât să întărească acest brav popor în hotărârea de a-şi cuceri întâietatea de viaţă covârşitoare în toate domeniile de activitate, aşa precum covârşeşte ca număr cu 80% în populaţia României întregite.

Blajul

Cetatea sfântă a idealului culturii şi înălţării româneşti îşi îmbracă în fiecare an haina de sărbătoare, ca să primească în atmosfera senină şi curată a zidurilor sale de nădejdi, mai tari decât zidurile de piatră, pe toţi aceia ce nizuiesc la mai binele acestui neam.

O înfiorare cucernică te cuprinde când îţi reaminteşti, ca într'o perindare de viziuni, istoria strălucită a Blajului, ce se confundă în noaptea timpului, cu istoria luptelor întregului neam românesc.

3|15 Mai 1848! Evocare sublimă a vitalităţii noastre ca popor. Gest măreţ de afirmare şi demnitate cetăţenească.

*

Parecă o umbră se lasă chinuitoare astăzi, când idealul întrevăzut s'a înfiripat aievea. Unde-i poporul, care-şi cerea acum 77 ani dreptul la viaţă cu atâta îndârjire? Unde sunt conducătorii, cari să ilumineze cu scânteia patriotismului lor, sufletele gata de luptă? Spunea, cu măiestritele-i slove, badea Gheorghe Coşbuc:

Tu te plângi că milă nu-i?
Mai aştepţi tu mila lui?
Haina el ţi-o ia din cui
Pâinea după masă.

Casa ta şi ei stăpâni,
Prindeţi ce vă cade 'n mâini
Şi loviţi la mir, Români
Că-i la voi acasă!

Noi murim de mii de ori
Şi e laşi aşa să mori
Sus Români! suntem datori
Numai cu o moarte.

Cuvinte triste şi de îmbărbătare, scrise acum 30 de ani şi cari nu şi-au pierdut totuşi dureroasa actualitate.

Tot aşa şi Blajul păstrează o semnificaţie mai mult decât simbolică. După cum în 1848 era locul de unde porneau drumurile desrobirei, tot aşa astăzi este focarul de radiare al ideii creştine, ce trebue să stea la baza naţionalismului integral. Blajul n'a trecut în muzeul amintirilor. La Blaj venim încă să sorbim îmbărbătare pentru lupta cea mare, lupta ce se va da pentru desrobirea creştinismului.

IOAN ISTRATE

INFORMAŢIUNI

SUSPENDAREA APARIŢIEI REVISTEI „APĂRAREA NAŢIONALĂ“ Din Bucureşti ni se comunică ştirea că guvernul a dispus suspendarea cunoscutei reviste de doctrină naţională creştină „Apărarea Naţională“ din Bucureşti.

Guvernul acestei ţări nu se mai dă în lături dela niciun abuz. Işi închipue că va stăvili prin suspendări şi confiscări o ideie care merge stăruitor înainte, mereu înainte.

Pe noi nu ne surprinde această măsură. Ştim că revista îşi va continua drumul său în ciuda tuturor opreliştilor. Cât priveşte atitudinea guvernului, nu mai protestăm, pentrucă ştim că protestele nu mai impresionează.

*

UN INCEPUT ADMIRABIL DE SOLIDARITATE ROMÂNEASCĂ. In urma încercării de a se judeca la Focşani procesul lui Corneliu Zelea Codreanu, împins la fapta lui desperată prin purtarea prefectului de poliţie-bătăuş Manciu, publicul românesc din Focşani, având ocazia să-şi facă un examen de conştiinţă amintidu-şi de purtarea jidanilor în timpul ocupaţiei germane, s'a deşteptat la un grad de conştiinţă naţională şi solidaritate naţională cu aşa efect, încât nu mai cumpără nici un român Focşenean nimic dela jidani. Acest fapt trebue să servească drept pildă tuturor românilor din toate unghiurile ţării şi să boicoteze pe comercianţii evrei cu cea mai straşnică consequenţă, făcând chiar mărunte sacrificii; căci numai astfel prin jertfa colectivă putem astăzi stăvili şi mâine nimici puterea jidovească. Şi ce înseamnă atari sacrificii materiale faţă de jertfa supremă a acelora cari s'au scoborât în mormânt înainte de vreme spre a ne da România-Mare?

*

DIN MEMORIUL STUDENŢILOR MACEDONENI, înaintat conferinţei Micei-Antante reţinem pasagiile dela urmă:

Mica Inţelegere fiind rezultatul firesc al unor necesităţi reale create pentru statele participante de marele războı nu va putea corespunde scopului urmărit limitându-se numai în manifestări de ordin diplomatic, ci în stabilirea directă de raporturi sincere şi respect reciproc dintre popoare. Aplicarea principiului reciprocităţei deci garantează trăinicia acestei alianţe.

Cu durere trebue să constatăm însă, că acest principiu în ce ne priveşte — a fost neglijat.

Intradevăr confirmarea aceasta ne-o dă în primul rând situaţia comparativă a minorităţii româneşti din Jugoslavia şi a celei sârbeşti din România.

Inainte de războiul mondial în Macedonia sârbească funcţionau: 26 şcoli primare româneşti; 10 biserici româneşti; 1 liceu românesc;

1. şcoală normală profesională de fete românească.

După războiul mondial însă nu mai funcţionează nici una din aceste instituţii.

După războiul mondial în Banatul românesc guvernul român a permis funcţionarea următoarelor instituţii sârbeşti.

43 şcoli profesionale cu 64 învăţători;

54 biserici (subvenţionate de Statul român);

4 mănăstiri;

1 Vicariat la Timişoara;

1 Bancă sârbească la Timişoara (sprijinită de Banca Naţională a României);

1 ziar săptămânal „Glasnic“;

Diverse asociaţii culturale;

iar ca ultimă dovadă de echitate în tratament cetăţenesc statul român a făcut ca şi familiile sârbeşti să beneficieze de noua lege a împroprietăririi.

Faţă de elocinţa acestor adevăruri credem că cel puţin de data aceasta, cu ocazia conferinţai Micei Inţelegeri se vor lua în seamă drepturile noastre ca minoritate etnică, fapt care va constitui dovada cea mai sinceră a raporturilor de amiciţie dintre poporul român şi sârb, iar pentru guvernanţi exemplul strălucit al bunelor intenţiuni.

Studenţimea macedo-română îşi permite mai mult ca oricând să spere că rezultatul întrevederii reprezentanţilor Micii Inţelegeri s'aducă după sine şi rezolvirea definitivă a situaţiei şcolare şi bisericeşti a minorităţii româneşti din Jugoslavia.

*

„FINANŢĂ AMERICANĂ“. Doi financiari americani „coşer“ au venit să ofere un împrumut României. Pe unul îl cheamă Bertron şi e bancher american originar din Paris, pe celalalt îl cheamă Aronovici şi şi-a plimbat sărăcia pe vremuri, pe străzile murdare ale portului Brăila. Ce frumoasă carieră dela cutioara cu „nas-

turi, ață și mosorici“ la palate sgârie-nori și misiune financiară!

Se zice că jidanii au fost foarte obraznici. Au pus atâtea condițiuni și așa de umilitoare condițiuni, încât oricât l'ar frige la degete pe istiernicul țării, s'a văzut constrâns să le dea pașaportul. Și când te gândești că și-a stricat concediul pentru ei, dl Vintilă Brătianu.

Nu cumva și ultimile măsuri „pentru reprimarea mișcărilor antisemite“, tot în vederea tratativelor s'au luat? Nu de alta, dar ar avea haz.

*

IN ȚARA CU 3 MILIOANE DE VENETICI. Ziarul „Neamul Românesc“ a publicat această informație, pe care o redăm și noi fără nici un comentariu:

„In trenul de Giurgiu, a fost găsit mort, de un atac de cord, prezidentul judecătoriei Vidra, Grigore Marinescu.

Defunctul avea gradul de prezident de tribunal și urma să fie ridicat la acela de consilier de Curte.

Eminentul magistrat are șase copii... Unul din ei, era bolnav. In fiecare zi părintele aducea fiului său suferind, două sticle cu lapte, care la Vidra se vindea ceva mai ieftin ca la București.

Impovărarea familiei îi făcuse viața un apostolat... Integru și sărac nefericitul lasă regrete cărora, nu cuvintele scrise ori rostite le-ar putea arăta profunzimea.

Soția lui l'a găsit într'un cosciug de brad natural, — la Morgă. O sticlă se spărsese. A doua sticlă plină cu lapte era încă în mâna împietrită a mortului... In hainele lui s'a găsit suma de lei 5 (cinci) — constituind întreaga-i avere — și o jumătate bilet de clasa treia, — Vidra-București.

Grigore Marinescu a căzut ca un erou în luptă.

Așa mor magistrații în România“.

*

CULTURA ECONOMICA. Primind la redacție broșura dlui Inginer P. N. Panaitescu, întitulată *Nevoia de o cultură economică,* ne facem o plăcută datorie să atragem atenția publicului asupra interesantului cuprins, unde se documentează necesitatea de a se face educația tineretului în materie economică, după experiența dureroasă din trecut, când oamenii noștri politici din cauza nepregătirii lor în această ramură, au comis atâtea greșeli pe cari le-a simțit sărăcind în România mică mai ales țăranul român.

*

OBRĂZNICIA UNUI RABIN. Sub acest titlu gazeta pentru popor „Lumea și Țara“ de sub conducerea dlui Dr. Seb. Bornemisa, cunoscutul luptător pentru ideia națională creștină, publică următorul fapt:

In orașul Cașovia, din Cehoslovacia, este o fabrică mare de surogat de cafea numită Frank. Fiind produsul acestei fabrici foarte ieftin și împlinind foarte bine locul cafelei celei adevărate el a străbătut pretutindenea și mai cu seamă în țările vecine. România, Cehoslovacia, Polonia și Ungaria se folosește o mulțime de cafea Frank. Și o folosește toată lumea și creștini și jidani. Fabrica aceasta este a unui creștin și rabinul din Cașovia ar fi vrut grozav să afle el cum se face cafeaua aceasta ieftină Frank, ca apoi să poată spune acest lucru și vr'unui jidan, ca să facă și el asemenea cafea. De aceea, cu o mare obrăznicie a trimis o scrisoare la Direcția fabricei și i-a cerut să-i îngădue, ca el, rabinul jidan din Cașovia să numească la fabrica lui de cafea un controlor ca să vadă nu cumva se face cafeaua cu unsoare de porc. Fabrica Frank, bine'nțeles nici n'a vrut s'audă de o obrăznicie atât de mare a unui rabin jidan și atunci rabinul a dat poruncă subt blestem tuturor jidanilor din cele patru țări vecine amintite, ca nici un jidan de-acum înainte să nu mai pună în gura lui cafea Frank. Planul rabinului este să-i strice fabricei Frank și să-i pricinuiască pagube mari pentrucă nu se supune controlului jidovesc, care nu-i decât o ascunsă dorință de-a vedea cum se face cafeaua Frank, ca apoi să poată fi luată dintr'o mână de creștin și această fabrică și dată unui jidan.

Și porunca rabinului din Cașovia a fost ascultată. Marii negustori jidani au adus la cunoștința fabrfcei Frank, că nu mai cumpără dela ea cafea și astfel ca azi mâne se va vedea cum cafeaua Frank va fi tot mai puțin adusă de negustorimea jidănească și astfel tot mai puțin intrebuințată și de crestini, nu numai de jidani. Iată cât de minunată este această pildă, că jidanii sunt pentru noi creștinii o primejdie din zi în zi mai mare și că ținta lor nu poate fi decât aceea, de a ne stăpâni cu desăvârșire și a ne nimici.

*

CURAJUL BĂTRÂNILOR. Senatul a adus un amendament curajos legii cadavrelor pentru disecție. Un amendament în care noi vedeam începutul foarte modest început al legiferării problemei invaziunii jidovești în cultură. Acest amendament avea textul următor:

„Dacă instituțiile evreești spitalicești nu vor trimite cadavre suficiente, studenții evrei să nu fie îngăduiți a face disecții pe cadavre creștinești“.

A trecut o lună și jumătate. Legea votată de Senat a fost trimisă Camerii. Mafia ocultă lucrează însă. Legea s'a înmormântat în dosarele Camerii și nu va ieși de-acolo în vecii vecilor. Sau va ieși ciuntită.

Rușinoasă epocă a parlamentarismului român!

*

INTREBĂRI, FĂRĂ RĂSPUNS, dar la cari răspunde conștiința de pretutindeni a neamului românesc, pune cu curaj, guvernului, inimoasa foaie pentru popor a părintelui Ion Moța dela Orăștie. Dupăce arată o listă de 17 jidani condamnați pentru trădare la pedepse, cari începeau dela cel puțin 7 ani ocnă dar mergeau până la munca silnică pe viață și acești jidani au fost grațiați „Libertatea“ întreabă guvernul:

„De ce a golit guvernul ocnele de jidanii trădători ai neamului nostru în războiul trecut?

Pentru ca să trimită în locul lor floarea tinerimii noastre românești, de pe la Universități, care a îndrăsnit să-și apere neamul său românesc în țara sa românească?

Scoți așadar din ocne pe jidanii trădători ai neamului, ca să bagi în locul lor studenții luptători ai acestui neam?

Oare până unde crede guvernul că se întinde răbdarea Românului robit și batjocorit de jidani și jidoviți, în țara lui?“
